Nr. 18. **Warszawa, dnia 15 listopada 1930 r.** **Rok XIII.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 434-18.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 696-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 5 listopada Nr. 75 Rok 1930

Poz. 591. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 października 1930 r. o Krzyżu i Medalu Niepodległości.

Na podstawie art. 44 ust. 5 Konstytucji postanawiam co następuje:

Art. 1. Ustanawia się „Krzyż Niepodległości“ i „Medal Niepodległości“ celem odznaczenia osób, które zasłużyły się czynnie dla niepodległości Ojczyzny w okresie przed wojną światową lub podczas jej trwania, oraz w okresie walk orężnych polskich w latach 1918—1921, z wyjątkiem wojny polsko-rosyjskiej na obszarze Polski.

Art. 2. „Krzyż Niepodległości“ o wymiarach 4,2 × 4,2 cm. składa się z 4 równych ramion o przekroju spłaszczonego ośmioboku, rozszerzonego na krańcach ramion, związanych pośrodku sześcianem.

Krzyż wykonany jest z metalu pozłacanego.

Czołowa strona ramion krzyża pokryta jest czarną emalją, przedzieloną paskiem metalowym, na którym wyryty jest w kierunku poziomym napis: „Bojownikom Niepodległości", na czołowej zaś stronie sześcianu znajduje się wyryty wizerunek Orła.

„Medal Niepodległości" o średnicy 35 mm. przedstawia na czołowej stronie w polu środkowem wyobrażenie trzech hydr, przebitych trzema mieczami. Całość zamknięta w podwójny otok, zawierający napis: „Bojownikom Niepodległości". Na odwrocie w polu zamkniętem w pojedyńczy otok umieszczone pośrodku litery „R. P.".

Krzyż i Medal Niepodległości noszony jest na wstążce czarnej szerokości 3,7 cm. o dwóch pionowych paskach czerwonych szerokości 0,3 cm. na bokach wstążki.

Art. 3. Dla tych, którzy walczyli z bronią w ręku o Niepodległość Ojczyzny przed wojną światową lub poza szeregami armji względnie walką tą kierowali, może być przyznany „Krzyż Niepodległości z mieczami".

Krzyż Niepodległości z mieczami składa się z normalnego Krzyża Niepodległości oraz z wykonanych z metalu pozłacanego, a umieszczonych ponad krzyżem, lecz poniżej wstążki— dwóch skrzyżowanych mieczów, związanych ornamentem.

Art. 4. Krzyż i Medal Niepodległości nadaje Prezydent Rzeczypospolitej na przedstawienie Prezesa Rady Ministrów na podstawie wniosków Komitetu Krzyża i Medalu Niepodległości. Komitet ten składa się z pierwszych dziesięciu osób, którym Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów nada Krzyż Niepodległości.

W razie ustąpienia członka Komitetu, Komitet powołuje nowego członka z pośród odznaczonych Krzyżem Niepodległości.

Komitet wybiera ze swego grona przewodniczącego, dwóch zastępców i sekretarza generalnego; sposób urzędowania Komitetu ustali regulamin uchwalony przez Komitet.

Art. 5. Odznaczeni Krzyżem lub Medalem Niepodległości otrzymują, oprócz odpowiedniej odznaki, dyplom.

Przygotowanie dyplomu i wydanie odznaki, którą osoby odznaczone nabywają na koszt własny, zarządza przewodniczący Komitetu.

Wykazy odznaczonych będą ogłaszane w gazecie rządowej.

Art. 6. Krzyż Niepodległości zajmuje w kolejności orderów i odznaczeń polskich miejsce przed Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, zaś Medal Niepodległości przed srebrnym Krzyżem Zasługi.

Art. 7. Krzyż i Medal Niepodległości można nadawać wyłącznie do dnia 31 grudnia 1932 r.

Art. 8. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 592. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 października 1930 r. w sprawie regulaminu wyborczego dla wyboru organów gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego [1].

Na podstawie art. art. 50, 51 i 53 przepisów o organizacji gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego, w brzmieniu załącznika do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 r. o uporządkowaniu stanu prawnego w organizacji gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 52, poz. 500) zarządzam co następuje:

§ 1. Zwierzchni nadzór nad czynnościami wyborczemi do wszystkich organów zarządu w gminach wyznaniowych żydowskich sprawuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Miejscową władzą nadzorczą nad czynnościami wyborczemi w gminach wyznaniowych żydowskich jest powiatowa władza administracji ogólnej, władzą nadzorczą II instancji jest wojewoda.

Nadzór nad czynnościami wyborczemi w gminie wyznaniowej żydowskiej w Warszawie sprawuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego albo za pośrednictwem mianowanego przez niego w tym celu komisarza wyborczego albo też zlecając te funkcje właściwej władzy administracji ogólnej II instancji.

§ 2. Mniejsze gminy wyznaniowe żydowskie wybierają na lat cztery zarząd z ośmiu członków i tyluż zastępców.

§ 3. Wielkie gminy wyznaniowe żydowskie wybierają na lat cztery radę gminy wyznaniowej oraz zarząd.

Liczebny skład członków i zastępców członków rady oraz zarządu dla poszczególnych gmin wielkich określony będzie w rozporządzeniach Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o zarządzeniu wyborów organów gmin względnie w rozporządzeniach wydawanych w związku ze zorganizowaniem się gmin wyznaniowych żydowskich, jako gmin wielkich

---

[1]) Przedrukowane w wyjątkach.

w myśl art. 14—23 wyżej wymienionych przepisów o organizacji gmin wyznaniowych żydowskich,

§ 4. Wybory są powszechne, równe, tajne, bezpośrednie i proporcjonalne.

§ 5. Czynne prawo wyborcze przysługuje osobom płci męskiej wyznania żydowskiego czyli mojżeszowego, które ukończyły 25 lat i mieszkają w obrębie gminy żydowskiej bez przerwy przynajmniej rok jeden.

Prawo wyborcze ulega zawieszeniu na czas postępowania upadłościowego, utraty praw obywatelskich, ubezwłasnowolnienia, kary więziennej i korzystania z dobroczynności publicznej.

§ 6. Bierne prawo wyborcze jest zależne od następujących warunków:

a) obywatelstwo polskie;
b) posiadanie czynnego prawa wyborczego;
c) wiek 30 lat skończonych;
d) nieskazitelność obywatelska.

§ 7. Płatni funkcjonarjusze gmin wyznaniowych żydowskich, a więc rabini gmin (wchodzący do zarządów z urzędu), względnie podrabini jak też funkcjonarjusze administracyjni gminy mogą w danej gminie kandydować, o ile w ciągu 3 dni od dnia ogłoszenia wyborów ustąpią z zajmowanego stanowiska.

§ 9. Członkowie rad w wielkich gminach wyznaniowych żydowskich nie mogą być równocześnie członkami zarządu.

§ 10. Ojciec i syn, teść i zięć, bracia i szwagrowie nie mogą być równocześnie członkami zarządu w gminach mniejszych lub członkami rad i zarządów w gminach wielkich.

§ 11. Kadencja liczy się od chwili przejęcia funkcyj przez nowe zarządy, względnie przez rady i zarządy.

Zarówno zarządy w gminach mniejszych jak i rady i zarządy w gminach wielkich pełnią swe obowiązki do chwili przejęcia ich przez nowowybrane organa zarządzające.

§ 12. Przynajmniej na dwa miesiące przed upływem kadencji czteroletniej zarządy gmin, zarówno w gminach mniejszych jak i wielkich, winny przystąpić do przygotowania wyborów nowych zarządów, względnie rad i zarządów.

§ 13. Przygotowanie i kierownictwo wyborami, zarówno zarządów w gminach mniejszych jak i rad w gminach wielkich, należy do komisji wyborczej (§ 14), którą w tym celu utworzy w gminach mniejszych zarząd gminy, w gminach wielkich rada gminy. O rozpoczęciu akcji wyborczej zarząd gminy niezwłocznie zawiadamia miejscową władzę nadzorczą nad gminą wyznaniową żydowską. Koszta wyborów ponosi odnośna gmina wyznaniowa żydowska.

§ 14. W gminach mniejszych komisja wyborcza składa się z trzech członków zarządu, oraz siedmiu członków i trzech zastępców, z pośród członków gminy, nie będących członkami zarządu, wybranych przez tenże zarząd zwykłą większością głosów, z uwzględnieniem istniejących w gminie, a poważniejszych liczbowo ugrupowań religijnych.

W gminach wielkich, dla wyboru rad gminnych, zarząd gminy wybiera do komisji z pośród siebie pięciu członków zarządu, a nadto z pośród członków gminy, nie będących członkami zarządu, jedenastu członków i pięciu zastępców, w sposób wyżej wymieniony.

Członkowie i ich zastępcy z poza grona zarządu winni posiadać w gminie czynne prawo wyborcze.

Skład komisji wyborczej podlega zatwierdzeniu przez miejscową władzę nadzorczą (w Warszawie, przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z uwzględnieniem postanowień ust. 3 § 1), która może według swego uznania (bez podania powodów) odmówić zatwierdzenia wyboru poszczególnych członków komisji. W razie takiej odmowy należy przeprowadzić uzupełniający wybór, który również podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

W miarę potrzeby, komisja wyborcza zaprasza w odpowiedniej liczbie, członków gminy do pomocy przy poszczególnych pracach, związanych z akcją wyborczą, np. do układania spisów wyborców, podczas głosowania i t. p., szczególnie gdy w obrębie gminy jest więcej lokali wyborczych (§ 46).

§ 15. Jeżeli do składu gminy wyznaniowej żydowskiej wchodzi kilka terytorjalnie odległych miejscowości, w których mieszka znaczniejsza ilość uprawnionych do głosowania, komisja wyborcza może uchwalić utworzenie w tej gminie dwóch lub więcej okręgów wyborczych. W razie utworzenia takich okręgów, każdy z nich winien posiadać własną komisję wyborczą. Uchwała komisji wyborczej o utworzeniu więcej niż jednego okręgu wyborczego, i podział terytorjalny na okręgi podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą (§ 1). Komisja wyborcza urzędująca w lokalu zarządu gminy wyznaniowej jest w takim wypadku główną komisją wyborczą.

§ 16. Komisja wyborcza nosi nazwę: „Komisja wyborcza gminy wyznaniowej żydowskiej w . . . . . dla wyboru zarządu gminy (lub dla wyboru rady i zarządu gminy)". W razie utworzenia okręgów wyborczych (§ 15) nazwa komisji uzupełnia się oznaczeniem okręgu.

§ 18. Uchwały komisyj wyborczych zapadają zwykłą większością głosów przy obecności więcej niż połowy członków komisji. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Uchwały komisyj winny być zaprotokółowane oraz podpisane przez przewodniczącego

lub jego zastępcę i przynajmniej dwóch jej członków.

Uchwały komisyj wprowadza w czyn zarząd gminy, o ile uchwały te nie sprzeciwiają się przepisom regulaminu wyborczego. W razie wątpliwości lub sporu rozstrzyga miejscowa władza nadzorcza, (z uwzględnieniem co do gminy wyznaniowej żydowskiej w Warszawie postanowień § 1).

§ 20. Komisja wyborcza zarówno w gminach mniejszych, jak i wielkich, sporządza spisy wyborców drogą wpisywania do spisu członków gminy posiadających czynne prawo wyborcze (§ 5) na podstawie prowadzonego przez zarząd gminy wyznaniowej żydowskiej stałego rejestru członków gminy (ustęp ostatni art. 2 przepisów o organizacji gmin wyznaniowych żydowskich).

Spis wyborców winien zawierać imiona i nazwiska wyborców, ułożone w porządku abecadłowym podług nazwisk z dodaniem wieku, zatrudnienia i adresu.

Sporządzając spis wyborców może komisja wyborcza wskutek stosownej swojej uchwały opuścić w spisie osoby, które publicznie występują przeciw wyznaniu mojżeszowemu.

§ 25. Komisja reklamacyjna, wyłoniona z grona komisji wyborczej, rozpatruje i rozstrzyga zwykłą większością głosów w obecności więcej niż połowy członków komisji reklamacje, dotyczące spisu wyborców, i zawiadamia interesowanych pisemnie o decyzji najpóźniej w ciągu dni ośmiu po upływie terminu, oznaczonego do składania reklamacyj. Interesowanym służy, w ciągu dalszych ośmiu dni od zawiadomienia ich, prawo wniesienia zażalenia do miejscowej władzy nadzorczej za pośrednictwem komisji wyborczej.

Ilość członków komisji reklamacyjnej wynosi połowę ilości członków komisji wyborczej, przyczem do składu komisji wejść winni przedstawiciele istniejących w gminie a poważniejszych liczbowo ugrupowań religijnych. Skład komisji reklamacyjnej podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą (§ 14).

§ 26. Po upływie terminu wnoszenia zażaleń, komisja wyborcza przesyła miejscowej władzy nadzorczej spis wyborców w dwóch egzemplarzach wraz z zażaleniami i odnośnemi aktami. Władza nadzorcza sprawdza spis, rozstrzyga zażalenia i zawiadamia o rozstrzygnięciu interesowanych, zarządza sprostowanie spisu, o ile tego zachodzi potrzeba, i ustala ostatecznie spis, umieszczając stosowne poświadczenie na spisie, poczem zwraca go komisji wyborczej na ręce zarządu gminy wyznaniowej żydowskiej.

O ile w związku ze spisem wyborców żadne wogóle reklamacje do komisji wyborczej nie wpłynęły, bądź zostały przez nią rozstrzygnięte bez spowodowania zażaleń do władzy nadzorczej, komisja wyborcza sama zaświadcza na spisie ostateczne jego ustalenie bez przesyłania spisu do władzy nadzorczej.

Poświadczenia dokonywa przewodniczący komisji wyborczej i przynajmniej czterech jej członków.

§ 27. Po ostatecznem ustaleniu spisu żadne zmiany, uzupełnienia lub przekreślenia nie mogą być dokonywane. Miejscowa władza nadzorcza na wniosek komisji wyborczej i w porozumieniu z nią, ustala wówczas dzień wyborów, o ile termin ten nie został już uprzednio ustalony przez władze nadzorcze wyższych instancyj, bądź dla poszczególnych gmin wyznaniowych, bądź dla wszystkich gmin pewnego obszaru Państwa.

§ 29. Po zamknięciu spisów wyborców, komisja wyborcza, zarówno w gminach mniejszych jak i wielkich, wzywa wyborców do przedstawienia w ciągu dni pięciu list kandydatów na członków zarządu i ich zastępców, względnie na członków rady i ich zastępców.

§ 30. Każda lista kandydatów w gminach mniejszych, powinna być przedstawiona przynajmniej przez piętnastu członków gminy, posiadających czynne prawo wyborcze, i przez nich podpisana imieniem i nazwiskiem ze wskazaniem zatrudnienia oraz adresu.

Komisja opatruje listy w kolejne numery, w miarę ich składania. W gminach wielkich także sama lista zawierać winna przynajmniej pięćdziesiąt podpisów.

W wypadkach, gdy wyborca podpisuje więcej niż jedną listę kandydatów, podpis jego jest ważny na liście najwcześniej złożonej, z innych zaś list wykreśla się go. Gdy jednocześnie złożono kilka list kandydatów, podpisanych przez tego samego wyborcę, ważnym jest podpis na tej liście, którą podpisany, na zwrócone do niego zapytanie, wskaże w wyznaczonym mu dwudniowym terminie. W razie niespełnienia tego żądania przez podpisanego podpis jego na wszystkich listach jest nieważny, o czem przy zapytaniu należy go uprzedzić.

Komisja opatruje listy w kolejne numery w miarę ich składania. Żadna lista nie może być opatrzona numerem dziewiątym.

§ 31. Lista kandydatów, zarówno w gminach mniejszych jak i wielkich, winna zawierać dwa razy tyle kandydatów, ile wynosi liczba wybrać się mających członków zarządu gminy, względnie członków rady, dokładnie wskazanych z imienia, nazwiska, wieku, zatrudnienia, miejsca zamieszkania i oznaczonych kolejnemi numerami. Zaopatrywanie listy kandydatów w oznaki lub nazwy ugrupowań jest dozwolone, ale nie wymagane.

§ 32. Do listy kandydatów należy dołączyć własnoręcznie podpisane oświadczenie każdego kandydata, że wedle swej najlepszej wiedzy posiada bierne prawo wyborcze, że zgadza

się, ażeby go wpisano na listę kandydatów i że, w razie wyboru, mandat przyjmie.

Wspólne oświadczenie zgody kandydatów, według kolejnego następstwa listy, jest dozwolone.

§ 36. Na liście kandydatów powinien być jeden z podpisujących wskazany jako mąż zaufania, drugi jako zastępca. W braku tej wskazówki, uważany będzie za męża zaufania pierwszy, a za jego zastępcę drugi z podpisanych.

§ 39. Nieważne są listy kandydatów:

a) niedoręczone na czas;

b) nie mające wymaganej liczby ważnych podpisów;

c) nie mające wymaganej liczby ważnych kandydatów lub zawierające większą liczbę nazwisk ponad liczbę przepisaną;

d) w których kandydaci wskazani są niedokładnie lub w niewyraźnym kolejnym porządku;

e) w których wpisane są osoby bez wyrażenia z ich strony zgody na przyjęcie kandydatury, lub których oświadczenia są nieważne, lub osoby, które nie posiadają biernego prawa wyborczego.

§ 40. Komisja wyborcza winna, zaraz po otrzymaniu list kandydatów, sprawdzać te listy oraz bierne prawo wyborcze kandydatów i niezwłocznie zawiadamiać pisemnie mężów zaufania o wyniku. Przeciw decyzji komisji może być w terminie prekluzyjnym 8 dni od dnia doręczenia decyzji podane zażalenie do miejscowej władzy nadzorczej.

§ 45. Komisja wyborcza podaje do publicznej wiadomości dzień i miejsce wyborów przynajmniej na tydzień przed dniem wyborów. W ogłoszeniu powinno być wskazane, ile członków rady i zastępców wyborcy mają wybrać (gminy wielkie), względnie, iż winno być wybranych ośmiu członków zarządu i tyluż zastępców (gminy mniejsze).

W ogłoszeniu należy też przypomnieć wyborcom, że przy głosowaniu winni mieć przy sobie dokumenty legitymacyjne, stwierdzające tożsamość osoby, które na żądanie komisji wyborczej, organów zarządu gminy i organów państwowych winni okazywać.

§ 47. Wybory odbywają się jednego dnia i trwają od godziny 8 do godziny 20, wyjąwszy wypadki, gdy wszyscy wyborcy, wciągnięci na listę wyborców, już przed godziną 20 skorzystali z prawa wyborczego.

§ 55. Czynności komisji wyborczej począwszy od skontrolowania urny wyborczej (§ 48), a skończywszy na zamknięciu obliczenia głosów, mają się odbyć nieprzerwanie przy udziale co najmniej 6-ciu członków komisji, licząc w tem przewodniczącego lub jego zastępcę. Po ukończeniu swych czynności komisja wyborcza doręcza wszystkie akta wyborcze, po ich opieczętowaniu, zarządowi gminy wyznaniowej żydowskiej (§ 71).

§ 56. Dla ustalenia wyniku wyborów sumuje się ważne głosy, oddane na poszczególne listy. Ogólną liczbę ważnych głosów dzieli się przez liczbę mających być wybranymi członków zarządu gminy, względnie członków rady, zwiększoną o jedność, następnie liczby głosów poszczególnych list kandydatów dzieli się przez otrzymany w ten sposób iloraz, w razie potrzeby zaokrąglony do całkowitej następnej liczby (liczba wyborcza).

Każda lista kandydatów otrzymuje taką liczbę miejsc, jaka wypadła z ostatniego dzielenia.

Jeżeli przy tym podziale nie wyjdzie dostateczna liczba członków zarządu, względnie członków rady, należy postąpić w sposób następujący: liczbę głosów każdej listy należy podzielić przez zwiększoną o jedność liczbę miejsc, tejże liście przy pierwszym podziale przypadłych. Liście kandydatów, która wykaże największy iloraz, należy się pierwsze miejsce z pozostałych do obsadzenia.

Jeżeli pozostaje jeszcze drugie miejsce do obsadzenia, to liczbę głosów listy kandydatów, która otrzymała dalsze miejsca, należy podzielić przez liczbę miejsc, ogółem tej liście przypadłych, znowu zwiększoną o jedność. Nowy iloraz porównywa się z ilorazami, które dały inne listy kandydatów. Liście kandydatów, która wtedy wykaże największy iloraz, należy się drugie miejsce ewentualnie pozostałe do obsadzenia.

W podobny sposób postępuje się dalej, w miarę potrzeby.

VII. Wybory zarządów w gminach wielkich.

§ 64. Przygotowanie i kierownictwo wyborami członków zarządu w gminie wielkiej należy do obowiązków komisji wyborczej z pięciu osób i tyluż zastępców, wyłonionej w tym celu z pośród siebie przez nowowybraną radę. Komisja wybiera swego przewodniczącego. Do komisji tej stosują się odpowiednie postanowienia ust. 1 i 4 § 14.

§ 65. Wybory odbywają się na zasadzie proporcjonalności z odpowiedniem zastosowaniem wyżej w tym względzie podanych przepisów.

§ 66. Wyborcami są członkowie nowoobranej rady danej gminy wielkiej.

§ 67. Komisja wyborcza za zgodą władzy nadzorczej ustala dzień i godzinę wyborów i wzywa członków rady listownie, przynajmniej na pięć dni przed terminem wyborów, do przedłożenia w ciągu trzech dni, od daty wezwania, list kandydatów na członków zarządu gminy.

§ 68. Każda lista kandydatów winna być podpisana przynajmniej przez trzech członków rady i zawierać podwójną liczbę nazwisk (§ 3).

§ 69. Wyborcy wybierają członków zarządu bądź z pośród członków gminy, mających bierne prawo wyborcze, bądź ze swego grona, wszakże na miejsce członka rady, wybranego do zarządu, wchodzi do rady zastępca z tejże listy w kolejnym porządku.

§ 70. Komisja wyborcza zaprasza listownie członków rady na posiedzenie wyborcze.

Wybory odbywają się w lokalu zarządu gminy.

§ 71. Po dokonanych wyborach komisja, ukończywszy swe czynności, doręcza akta wyborcze, po ich opieczętowaniu, zarządowi gminy wyznaniowej żydowskiej, który nazajutrz ogłasza wynik wyborów a zarazem podaje go do wiadomości miejscowej władzy nadzorczej nad gminą wyznaniową żydowską (§§ 55 i 61).

IX. Przewodniczący zarządów i rad oraz ich zastępcy.

§ 75. Zarówno w gminach mniejszych, jak i w wielkich, po upływie dni 8 od ogłoszenia wyniku wyborów i ostatecznego ustalenia składu nowowybranych organów zarządzających (zamiany osób wskutek pokrewieństwa lub powinowactwa, wybrania członków rady do zarządu i t. p.) — dawny zarząd danej gminy wzywa listami poleconemi wybranych członków zarządu (gminy mniejszej), względnie wybranych członków rady i zarządu (gminy wielkiej), aby w ciągu dni pięciu od daty wezwania zebrali się w lokalu gminy celem wybrania swych przewodniczących i ich zastępców.

§ 76. Posiedzenie otwiera i wyborami kieruje dotychczasowy przewodniczący zarządu gminy.

Nowowybrani członkowie zarządu gminy mniejszej obierają jednego przewodniczącego.

Nowowybrani członkowie rady i członkowie zarządu w gminie wielkiej wybierają po jednym przewodniczącym oraz po jednym zastępcy.

Wybory następują zwykłą większością głosów, przy obecności więcej niż połowy członków zarządu względnie rady. W razie równości głosów, rozstrzyga los.

O ile posiedzenie z jakichkolwiek powodów nie dochodzi do skutku lub wybory pozostają bez wyniku, posiedzenie wyborcze winno być powtórzone po upływie tygodnia.

§ 77. O wyniku wyborów, zarówno w gminie mniejszej jak i wielkiej, zarządy gmin uwiadamiają bezzwłocznie miejscową władzę nadzorczą nad gminą wyznaniową żydowską.

O ileby wybory przewodniczących rady i zarządu, oraz ich zastępców, w gminie wielkiej nie uzyskały zatwierdzenia naczelnej władzy nadzorczej, wybory te winny być jeszcze dwukrotnie, za każdym razem w tydzień po doręczeniu orzeczeń władzy nadzorczej, powtórzone. O ile wybrani po raz trzeci nie będą zatwierdzeni, naczelna władza nadzorcza mianuje przewodniczących oraz ich zastępców.

Jeżeli ustępujący zarząd gminy lub jego przewodniczący nie spełniają w zakreślonych terminach którychkolwiek z czynności na nich w myśl powyższych postanowień §§ 75 i 76 a także 78 ciążących, może władza nadzorcza sama zastąpić ich w wykonaniu odnośnej czynności.

XI. Postanowienia końcowe.

§ 80. Zażalenia lub odwołania co do czynności wyborczych, będących w toku, nie mają skutków wstrzymujących.

§ 81. Przeciwko wyborowi członka zarządu gminy mniejszej lub wyborowi członka rady gminy wielkiej służy każdemu członkowi gminy, posiadającemu czynne prawo wyborcze, prawo wniesienia zażalenia do miejscowej władzy nadzorczej.

To samo prawo przysługuje w gminach wielkich każdemu członkowi rady na wybór członka zarządu.

Wniesienie zażalenia nie ma skutków wstrzymujących. W razie wniesienia zażalenia przeciwko wyborowi rady, nie powoduje to odroczenia wyborów zarządu gminy wielkiej, podobnie wniesione zażalenia nie wstrzymują ukonstytuowania się i przejęcia funkcyj przez nowoobrane organa zarządzające w gminach wyznaniowych żydowskich.

Zażalenia nie mogą dotyczyć takich zarzutów, które mogły być w toku akcji wyborczej we właściwych terminach, przewidzianych niniejszym regulaminem, podniesione i które w postępowaniu reklamacyjnem byłyby rozstrzygnięte.

Zażalenia winny być wniesione w ciągu 14-dniowego terminu prekluzyjnego który rozpoczyna się od dnia urzędowego ogłoszenia przez dany zarząd gminy wyznaniowej żydowskiej wyniku wyborów. Od decyzji miejscowej władzy nadzorczej służy stronie prawo wniesienia zażalenia do wyższej instancji na zasadach ogólnych.

§ 82. Spisy wyborców, listy głosowania, kartki wyborcze, protokóły, wszelkie obwieszczenia, pisma do władz i wyborców, wogóle wszelkie pisma i zapiski komisji wyborczej i komisji reklamacyjnej oraz zarządu i rady gminy w sprawach wyborczych muszą być sporządzane względnie prowadzone w języku polskim. Dodanie tłumaczenia w języku żydowskim pozostawia się uznaniu komisji wyborczej względnie reklamacyjnej.

§ 84. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie dotychczasowe przepisy, wydane w przedmiocie unormowanym rozporządzeniem niniejszem, a w szczególności także rozporządzeniem z dnia 23 grudnia 1927 (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 6, poz. 38).

Poz. 593. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 października 1930 r. w sprawie regulaminu wyborczego dla wyborów rabinów i podrabinów w gminach wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego [1]).

Na podstawie art. 51, 53 i 54 przepisów o organizacji gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego w brzmieniu załącznika do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 r. (Dz. U. R. P. z r. 1928 Nr. 52, poz. 500) zarządzam, że wybory rabinów i podrabinów w gminach wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego odbywać się mają w myśl następujących przepisów:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. Aż do czasu ustanowienia przez Radę Religijną zasad obowiązujących dla dopuszczenia do sprawowania urzędu rabina lub podrabina dopuszczone być mogą do sprawowania tych urzędów jedynie osoby wyznania żydowskiego czyli mojżeszowego, które:

1) posiadają obywatelstwo polskie, wiek lat 23 skończonych i nieskazitelność obywatelską.

   Nie mogą być dopuszczone osoby, co do których toczy się postępowanie upadłościowe, które utraciły prawa obywatelskie, są ubezwłasnowolnione, odbywają karę więzienną lub korzystają z dobroczynności publicznej;

2) mogą się wykazać znajomością języka polskiego w słowie i piśmie, o ile kandydat nie posiada wystawionego według obowiązujących przepisów świadectwa ukończenia z pomyślnym wynikiem szkoły powszechnej lub równorzędnej szkoły żydowskiej lub średniej ogólnokształcącej;

3) posiadają nadto religijne wykształcenie, wykazane stosownym dokumentem, uznanym jako dowód tego wykształcenia przez kolegjum rabinów specjalnie do tego powoływane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Bliższe przepisy dotyczące tego kolegjum wydane będą przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Wymaganą pod 2) znajomość języka polskiego wykazuje się drogą złożenia stosownego egzaminu. Komisje egzaminacyjne będą w miarę potrzeby powoływane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W skład każdej komisji wejdzie jeden rabin. Szczegółowe przepisy co do tego egzaminu będą zawarte w regulaminie, który wyda Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

W wyjątkowych na szczególne uwzględnienie zasługujących wypadkach może Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego udzielić dyspensy od wymogu pod 2).

II. Wybory rabinów i podrabinów gmin mniejszych.

§ 2. W gminach mniejszych rabini i podrabini obierani są przez powszechne, równe, tajne i bezpośrednie głosowanie zwyczajną większością głosów członków gminy, posiadających czynne prawo wyborcze.

Czynne prawo wyborcze przysługuje osobom płci męskiej wyznania żydowskiego czyli mojżeszowego, które ukończyły 25 lat i mieszkają w obrębie gminy żydowskiej bez przerwy przynajmniej rok jeden.

Prawo wyborcze ulega zawieszeniu na czas postępowania upadłościowego, utraty praw obywatelskich, ubezwłasnowolnienia, kary więziennej i korzystania z dobroczynności publicznej.

§ 3. Przygotowanie i kierownictwo wyborami należy do komisji wyborczej, którą zarząd gminy w tym celu utworzy do 14 dni licząc od dnia opróżnienia się stanowiska rabina względnie podrabina, ogłaszając zarazem w co najmniej dwóch pismach codziennych konkurs, z wezwaniem by odpowiedni kandydaci zgłosili się do zarządu gminy w terminie miesięcznym licząc od dnia ogłoszenia. O zaszłej konieczności zarządzenia wyboru i rozpoczęcia akcji wyborczej zawiadamia zarząd gminy bezzwłocznie miejscową władzę nadzorczą.

§ 4. Zarząd gminy tworzy komisję wyborczą wybierając ze swego grona zwykłą większością głosów 3 członków komisji i z grona członków gminy uprawnionych do głosowania dalszych 7 członków i 3 zastępców, uwzględniając przytem istniejące w gminie liczbowo poważniejsze ugrupowania religijne. Skład komisji wyborczej podlega zatwierdzeniu przez miejscową władzę nadzorczą, która może według swego uznania (bez podania powodów) odmówić zatwierdzenia wyboru poszczególnych członków komisji. W razie takiej odmowy należy przeprowadzić uzupełniający wybór; taki uzupełniający wybór również podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

---

[1]) Przedrukowano w wyjątkach.

§ 6. Uchwały komisyj wyborczych zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Uchwały komisyj winne być zaprotokółowane oraz podpisane przez przewodniczącego i przynajmniej 2-ch jej członków.

Uchwały komisyj wprowadza w życie zarząd gminy, o ile one nie sprzeciwiają się przepisom regulaminu wyborczego. W razie wątpliwości lub sporu rozstrzyga miejscowa władza nadzorcza.

§ 8. Komisja wyborcza sporządza spis wyborczy w 2-ch równobrzmiących egzemplarzach przez wpisywanie do niego członków gminy, posiadających czynne prawo wyborcze; spis sporządza się na podstawie prowadzonego przez zarząd gminy wyznaniowej żydowskiej stałego rejestru członków gminy.

Spis wyborczy winien zawierać imiona i nazwiska wyborców, ułożone w porządku abecadłowym podług nazwisk z dodaniem wieku, zatrudnienia i adresu.

Sporządzając spis może komisja wyborcza wskutek stosownej swojej uchwały opuścić w spisie osoby, które publicznie występują przeciw wyznaniu mojżeszowemu.

§ 9. Po sporządzeniu spisu wyborczego komisja winna jeden jego egzemplarz wyłożyć w lokalu zarządu gminy w miejscu dostępnem dla wszystkich na przeciąg dni 8-miu od godziny 10 do godziny 20, nie licząc dni świątecznych wyznania mojżeszowego i przedświątecznych.

Prawo przeglądania spisu uprawnia także do robienia notatek i wyciągów z niego w sposób nie uniemożliwiający innym osobom przeglądania.

W ciągu tego czasu uprawnieni do głosowania członkowie gminy mogą wnosić reklamacje, dotyczące zarówno umieszczenia jak i opuszczenia osób w spisie. Reklamacje spóźnione nie będą uwzględnione.

O miejscu, w którem spis jest wyłożony, i o terminie reklamacyj zawiadamia się przez ogłoszenie, które będzie podane do publicznej wiadomości przez wywieszenie go w lokalu gminy i synagogach gminnych, bądź też drogą plakatów ulicznych i ogłoszeń w miejscowym prasowym organie urzędowym oraz co najmniej w jednem z miejscowych pism codziennych. W ogłoszeniu tem należy zaznaczyć, że tylko osoby wciągnięte do spisu mogą brać udział w wyborach i że reklamacje wniesione po upływie oznaczonego terminu nie będą uwzględnione. Obwieszczenia podpisuje komisja wyborcza.

§ 11. Komisja reklamacyjna, wyłoniona przez komisję wyborczą zwykłą większością głosów z jej łona, rozpatruje i rozstrzyga reklamacje, dotyczące spisu wyborczego, i zawiadamia interesowanych pisemnie o decyzji najpóźniej w ciągu dni 8-miu po upływie terminu oznaczonego do składania reklamacyj. Interesowanym służy w ciągu 8-miu dni od daty doręczenia decyzji komisji reklamacyjnej prawo wniesienia zażalenia do miejscowej władzy nadzorczej za pośrednictwem komisji wyborczej.

Ilość członków komisji reklamacyjnej wynosi połowę ilości członków komisji wyborczej, przyczem w skład komisji winni wejść przedstawiciele istniejących w gminie liczbowo poważniejszych ugrupowań religijnych.

Skład komisji reklamacyjnej podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą (§ 4).

§ 12. Po upływie terminu wnoszenia reklamacyj komisja wyborcza przesyła miejscowej władzy nadzorczej spis wyborczy w dwóch egzemplarzach wraz z reklamacjami, zażaleniami i odnośnemi aktami. Władza nadzorcza sprawdza spis, rozstrzyga zażalenia i zawiadamia o rozstrzygnięciu interesowanych, zarządza sprostowanie spisu, o ile tego zachodzi potrzeba, i ustala go ostatecznie, umieszczając na nim stosowne poświadczenie, poczem zwraca go komisji wyborczej na ręce zarządu gminy wyznaniowej żydowskiej.

O ile w związku ze spisem wyborczym żadne wogóle reklamacje nie wpłynęły, bądź też zostały przez komisję reklamacyjną rozstrzygnięte bez spowodowania zażaleń do władzy nadzorczej, komisja wyborcza sama zaświadcza na spisie ostateczne jego ustalenie bez przesyłania spisu do władzy nadzorczej.

Poświadczenia dokonywa przewodniczący komisji wyborczej i przynajmniej 4-ch jej członków.

§ 13. Po ostatecznem ustaleniu spisu żadne zmiany, uzupełnienia lub przekreślenia nie mogą być dokonywane. Miejscowa władza nadzorcza na wniosek komisji wyborczej i w porozumieniu z nią ustala wówczas dzień wyborów.

§ 14. Wybory nie mogą się odbywać w soboty, święta wyznania mojżeszowego i dnie przedświąteczne.

§ 15. Komisja wyborcza podaje drogą stosownego obwieszczenia dzień i miejsce wyborów do publicznej wiadomości przynajmniej na tydzień przed dniem wyborów.

W obwieszczeniu należy pouczyć wyborców, że przy głosowaniu powinni mieć przy sobie dokument legitymacyjny, stwierdzający tożsamość osoby, który na żądanie komisji wyborczej, organów zarządu gminy i organów państwowych winni okazać.

§ 23. Za wybranego należy uważać tego kandydata, który otrzymał największą ilość ważnie oddanych głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga los

§ 24. Wybrany może być jedynie kandydat, odpowiadający warunkom § 1, który uprzednio na podstawie ogłoszonego konkursu pisemnie zgłoszony został do zarządu gminy na dane stanowisko i na tej podstawie został przez zarząd gminy umieszczony na liście kandydatów.

Listą kandydatów winna być podana do powszechnej wiadomości równocześnie z terminem wyboru.

§ 25. Zarząd gminy wyznaniowej nazajutrz po wyborach ogłasza ich wynik, a zarazem podaje wynik ten do wiadomości miejscowej władzy nadzorczej przedkładając zarazem wszystkie akta wyborcze, a to celem uzyskania zatwierdzenia wybranego kandydata.

§ 26. Wszelkie ogłoszenia przepisane w niniejszem rozporządzeniu uskutecznione być mają w myśl postanowień § 9 niniejszego rozporządzenia.

III. Wybory rabinów i podrabinów gmin wielkich.

§ 27. Przygotowanie i kierownictwo wyborami w gminie wielkiej należy do komisji wyborczej złożonej z 5-ciu osób i tyluż zastępców, wyłonionej w tym celu przez radę gminy. Komisja wybiera swego przewodniczącego i jego zastępcę.

§ 28. Wyborcami są członkowie rady danej gminy wielkiej.

§ 29. Komisja wyborcza ustala w porozumieniu z władzą nadzorczą dzień i godzinę wyborów i wzywą członków rady listownie przynajmniej na pełnych 5 dni przed terminem wyborów na posiedzenie wyborcze, dołączając do zaproszenia listę kandydatów.

Listę tę układa zarząd gminy żydowskiej tak na podstawie pisemnych zgłoszeń poszczególnych kandydatów, jak też na podstawie zgłoszeń najmniej 3 członków zarządu, otrzymanych najpóźniej w dniu 14 ym, licząc od daty ukazania się ogłoszenia o opróżnieniu stanowiska rabina lub podrabina, które zarząd obowiązany jest zamieścić co najmniej w dwóch czasopismach codziennych.

Kandydaturę na podrabina wnosi zarząd gminy na listę kandydatów po zasięgnięciu pisemnej opinji rabina gminy, która to opinja powinna być dołączoną do aktów wyborczych.

§ 30. Postanowienia §§ 16 i 21 stosuje się analogicznie do wyborów rabinów i podrabinów w gminach wielkich.

§ 31. Do ważności wyborów potrzebna jest obecność połowy plus jeden członków rady. Wybranym jest ten, który otrzyma zwykłą większość ważnie oddanych głosów.

W razie, gdy przy głosowaniu nikt nie otrzyma wymaganej większości, należy wybór powtórzyć, przyczem do tego ponownego wyboru wchodzą jako kandydaci te dwie osoby, które przy pierwszym wyborze otrzymały największą ilość głosów. W razie równości głosów przy powtórnym wyborze rozstrzyga los.

§ 32. Postanowienia § 25 stosują się również do wyborów rabinów i podrabinów w gminach wielkich.

§ 33. Rabini stowarzyszeń wyznaniowych wybierani są w sposób przepisany w statucie stowarzyszenia.

IV. Postanowienia końcowe.

§ 34. Spisy wyborcze, spisy głosowania, kartki wyborcze, protokóły, wszelkie obwieszczenia, pisma do władz i wyborców, wogóle wszelkie pisma i zapiski komisji wyborczej i komisji reklamacyjnej oraz zarządu i rady gminy w sprawach wyborczych muszą być sporządzane względnie prowadzone w języku polskim. Dodanie tłumaczenia w języku żydowskim jest dopuszczalne.

§ 35. Zażalenia lub odwołania co do czynności wyborczych, będących w toku, nie mają skutku wstrzymującego.

§ 36. Przeciw wyborowi rabina lub podrabina służy każdemu członkowi gminy mniejszej, posiadającemu czynne prawo wyborcze, prawo wniesienia zażalenia do miejscowej władzy nadzorczej.

To samo prawo przysługuje w gminach wielkich każdemu członkowi rady; w m. st. Warszawie zażalenia wnosi się do Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Wniesienie zażalenia nie ma skutków wstrzymujących.

Zażalenia nie mogą dotyczyć takich zarzutów, które mogły być podniesione w toku akcji wyborczej we właściwych terminach, przewidzianych niniejszem rozporządzeniem, i które w postępowaniu reklamacyjnem zostały lub powinny były być rozstrzygnięte.

Zażalenie winno być wniesione w ciągu 14-dniowego terminu prekluzyjnego, który rozpoczyna się z dniem ogłoszenia przez dany zarząd gminy wyznaniowej żydowskiej wyniku wyborów. Od decyzji miejscowej władzy nadzorczej przysługuje stronie prawo wniesienia zażalenia do wyższej instancji na zasadach ogólnych.

§ 37. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

z 17 listopada — Nr. 76 Rok 1930

Poz. 594. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 października 1930 r. o zmianie i uzupełnieniu ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego.[1])

Na podstawie art. 44 ust. 5 Konstytucji postanawiam co następuje:

Art. 1. W ustawie z dnia 10 czerwca 1921 r. w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 93, poz. 830) wprowadza się następujące zmiany i uzupełnienia:

3) W art. 9 dodaje się następujący ustęp końcowy:

„Ustanowione dla pożyczek długoterminowych, udzielanych w obligacjach meljoracyjnych, zabezpieczenia hipoteczne jako też zabezpieczenia, wynikające z zobowiązań członków spółek wodnych oraz z zobowiązań związków samorządowych, na zasadzie których Państwowy Bank Rolny wypuszcza obligacje meljoracyjne, stanowią zabezpieczenie wyłącznie dla wypuszczonych obligacyj meljoracyjnych i kuponów od nich, względnie zabezpieczenie wyłącznie dla poszczególnych seryj obligacyj meljoracyjnych, co powinno być uwidocznione w odnośnych wpisach hipotecznych. Wszystkie hipoteki niezawierające wzmianki, którą serję obligacyj zabezpieczają, stanowią zabezpieczenie wyłącznie dla serji obligacyj meljoracyjnych, nieoznaczonej numerem. Oprócz wyżej wymienionego przywileju, posiadaczom tych obligacyj i kuponów od nich służy również ustawowy przywilej pierwszeństwa zaspokojenia na ratach, wpłaconych na pokrycie wymienionych pożyczek, na specjalnym funduszu rezerwowym listów zastawnych i obligacyj, oraz na specjalnych funduszach rezerwowych poszczególnych seryj obligacyj. Co do zaspokojenia z innych części majątku Banku, posiadacze obligacyj meljoracyjnych stoją narówni z innymi wierzycielami".

6) Art. 25 otrzymuje brzmienie następujące:

„Egzekucje należności Państwowego Banku Rolnego, zarówno z tytułu własnych wierzytelności, jak i z tytułu kredytu z funduszów powierzonych do likwidacji lub administracji, udzielonego przez Bank, lub z kredytu udzielonego przed objęciem przez Bank likwidacji lub administracji, odbywać się winny według rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342).

Na obszarze województwa śląskiego egzekucja wyżej wymienionych należności może się odbywać zarówno w trybie administracyjnym, jak i w trybie ściągania bezspornych należności i opłat skarbowych, wedle obowiązujących w tem województwie przepisów prawnych".

Art. 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 595. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 października 1930 r. o wyłączeniu nieruchomości ziemskich, darowanych na wypadek śmierci przez Stanisława Sozańskiego Polskiej Akademji Umiejętności, od zastosowania ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej.

Poz. 596. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 października 1930 r. o fundacji Smoguleckiej imienia Bogdana Hutten-Czapskiego.

Poz. 597. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 października 1930 r. o przedłużeniu terminu przedawnienia rent, rat rentowych i hipotek amortyzacyjnych b. Komisji Kolonizacyjnej na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego.

Poz. 598. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 października 1930 r. o przedłużeniu terminu przedawnienia rent i rat rentowych na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego.

Poz. 599. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 października 1930 r. zmieniające i uzupełniające przepisy ustawy z dnia 12 czerwca 1924 r. o zakresie działania Ministra Kolei Żelaznych i o organizacji urzędów kolejowych.

Poz. 600. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 października 1930 r. o częściowej zmianie ustawy z dnia 18 marca 1925 r. o izbach morskich

Poz. 601. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 października 1930 r. zmieniające rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 września 1927 r. w sprawie uposażenia szeregowych nadterminowych w marynarce wojennej.

Poz. 602. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości oraz Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Rolnictwa oraz Przemysłu i Handlu z dnia 31 października 1930 r. o reorganizacji sądów pracy w Warszawie.

---

[1]) Przedrukowano w wyjątkach.

z 12 listopada Nr. 77 Rok 1930

Poz. 603. Rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Robót Publicznych oraz Przemysłu i Handlu z dnia 24 lipca 1930 r. w porozumieniu z Ministrami: Skarbu i Komunikacji o obowiązku dostarczania środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej na rzecz wojska w czasie pokoju.

Na podstawie art. 4 ust. 3, art. 9 ust. 3 i art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 listopada 1927 r. o obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 883) zarządza się co następuje:

Do art. 1.

§ 1. Za środki przewozowe wodne żeglugi śródlądowej uważa się wszelkie statki i łodzie zdatne do przewozu osób i rzeczy, z własnym popędem mechanicznym, lub bez niego, a w szczególności:

a) statki żeglugi śródlądowej;

b) łodzie żeglugi śródlądowej, z własnym popędem mechanicznym;

c) łodzie żeglugi śródlądowej (promy, tratwy, berlinki i t. d.) bez własnego popędu mechanicznego, o powierzchni 20 m.^{2} (największa długość pomnożona przez największą szerokość) lub powyżej 20 m.^{2};

d) łodzie żeglugi śródlądowej bez własnego popędu mechanicznego, o powierzchni poniżej 20 m ^{2}.

Do art. 3.

§ 2. Obowiązek dostarczenia środka przewozowego wodnego żeglugi śródlądowej obejmuje zarazem obowiązek dostarczenia niezbędnej obsługi, to jest personelu przeznaczonego do kierowania danym środkiem przewozowym.

W wypadku gdy właściciel (posiadacz) środka przewozowego wodnego nie jest w możności dostarczyć niezbędnej obsługi, obowiązuje go oddanie do dyspozycji osoby uprawnionej środka przewozowego wodnego bez obsługi.

§ 3. Koszt utrzymania środka przewozowego wodnego w stanie zdatnym do użytku, koszt materjałów pędnych oraz koszt wyżywienia obsługi dostarczonej przez właściciela (posiadacza) tego środka przewozowego przez czas trwania obowiązku świadczenia, obciąża obowiązanego do dostarczenia środka przewozowego wodnego żeglugi śródlądowej.

Do art. 4.

§ 4. Urzędy gminne (magistraty) obowiązane są założyć i utrzymywać w stałej ewidencji wykazy alfabetyczne wszystkich posiadaczy środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej, wymienionych w § 1, znajdujących się w gminie, nie wyłączając osób, którym w myśl art. 5 przysługuje zwolnienie od obowiązku dostarczania środków przewozowych. W wykazach tych należy co do osób zwolnionych zamieścić uwagę: „zwolniony w myśl art. 5 .." (powołać tu odnośny punkt względnie ustęp art. 5-go).

Wykazy alfabetyczne sporządza się oddzielnie dla każdego rodzaju wymienionych w § 1 środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej.

§ 5. Zarządy dróg wodnych, inspekcje dróg wodnych i zarządy wodne, tudzież inne władze, wymienione w art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 266) o ile prowadzą rejestrację statków i łodzi, powinny użyczać urzędom gminnym (magistratom) na obszarze swego zakresu działania pomocy przy sporządzaniu wykazów przewidzianych w § 4, przez udzielanie im wiadomości o statkach i łodziach, które są u nich zarejestrowane.

§ 6. Na podstawie wymienionych w § 4 wykazów alfabetycznych urzędy gminne (magistraty) sporządzają co roku, celem zapewnienia kolejności i równomierności przy powoływaniu do świadczeń, listy kolejności osób obowiązanych do dostarczenia w roku następnym środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej, a to oddzielnie dla każdego rodzaju z wymienionych w § 1 środków przewozowych.

§ 7. W listach kolejności wykazuje się wszystkie osoby, posiadające wymienione w § 1 środki przewozowe wodne żeglugi śródlądowej, z wyjątkiem tych osób, które zwolnione są od obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju (art. 5 ust. 1 pkt 1 — 3), bądź też osób, które posiadają wyłącznie środki przewozowe, nie mogące być przedmiotem świadczeń (art. 5 ust. 2 pkt 1—6).

Natomiast osoby, które posiadają oprócz środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej wyłączonych od obowiązku ich dostarczenia, także środki przewozowe od tego obowiązku niewyłączone, powinny być zamieszczane w listach kolejności, a przy ich nazwiskach należy obok środków przewozowych, podlegających obowiązkowi dostarczenia, wykazywać w osobnych rubrykach także ilości i rodzaj środków przewozowych, zwolnionych od tego obowiązku.

§ 8. Przy układaniu przez urzędy gminne (magistraty) list kolejności, należy przestrzegać następujących zasad:

a) przedewszystkiem umieszcza się w liście kolejności osoby, trudniące się zawodowo przewozem osób lub rzeczy;

b) posiadacze dwu lub więcej środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej wyprzedzają w liście kolejności posiadaczy jednego środka przewozowego.

§ 9. Urzędy gminne (magistraty) sporządzają listy kolejności z końcem każdego roku na rok następny w takim terminie, ażeby najpóźniej dnia 15 grudnia mogły być podane do powszechnej wiadomości.

Podanie do powszechnej wiadomości następuje w sposób w danej gminie przyjęty, w każdym jednak razie przez wywieszenie list kolejności w urzędzie gminnym (magistracie) z pouczeniem, że w ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia list, osoby interesowane mogą wnosić reklamacje do urzędu gminnego (magistratu). Reklamacje załatwia urząd gminny (magistrat), który w razie uwzględnienia reklamacji, poprawia odpowiednio listę kolejności. W razie nieuwzględnienia reklamacji, urzędy gminne (magistraty) nie sprawujące czynności powiatowej władzy administracji ogólnej, przedkładają reklamacje do decyzji powiatowej władzy administracji ogólnej. Urzędy gminne (magistraty) spełniające funkcje powiatowej władzy administracji ogólnej załatwiają reklamacje we własnym zakresie działania. Decyzje tych władz, załatwiające reklamacje, są ostateczne.

Wniesienie reklamacji nie wstrzymuje wejścia w życie listy kolejności z dniem 1 stycznia następnego roku kalendarzowego.

§ 10. Przy wydawaniu nakazów dostarczenia środka przewozowego wodnego żeglugi śródlądowej na rzecz wojska w czasie pokoju, należy przestrzegać porządku ustalonego w liście kolejności dla danego środka przewozowego.

Wyjątki są dopuszczalne, bądź to z powodów, które powstały po sporządzeniu listy kolejności, bądź też z uwagi na objekt podlegający przewiezieniu.

W tych ostatnich wypadkach w miejsce osoby zwolnionej od dostarczenia środka przewozowego, powinna być pociągnięta do tego świadczenia osoba, wymieniona pod następną liczbą kolejną listy kolejności.

Osoba zwolniona od świadczenia, powinna być pociągnięta, po ustaniu powodów zwolnienia od świadczenia bezpośrednio przed osobą, na którą według listy kolejności przypadałaby kolejność dostarczenia środka przewozowego.

Do art. 5 ust. 1 pkt. 3.

§ 11. Fakt zwolnienia od obowiązku dostarczenia środków przewozowych będących w posiadaniu funkcjonarjuszów państwowych i samorządowych, wojskowych w służbie czynnej oraz osób duchownych, udowadnia się poświadczeniem bezpośredniej władzy przełożonej, a o ile chodzi o duchownych, poświadczeniem wydanem przez właściwego wojewodę, że wspomniane środki przewozowe są im niezbędnie potrzebne dla wykonywania służby, względnie posług religijnych.

Do art. 7.

§ 12. O potrzebie korzystania ze statków żeglugi śródlądowej decydują właściwi terytorjalnie dowódcy okręgów korpusów, względnie inne władze wojskowe równorzędne lub wyższe.

O potrzebie korzystania z innych środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej decyduje właściwy terytorjalnie dowódca (komendant, kierownik) jednostki administracyjnej (równorzędny lub wyższy).

Wymienione władze decydują zarazem, czy zachodzi podróż służbowa, służbowy przewóz rzeczy, względnie przewóz osób lub rzeczy w związku z podróżą służbową.

§ 13. Dokumentem marszowym przewidzianym dla oddziałów wojskowych jest pisemny rozkaz wykonania pewnej podróży, lub uskutecznienia przewozu osób lub rzeczy, wystawiony przez dowódcę (komendanta, kierownika), wymienionego w § 12.

Na dokumencie tym umieszcza się klauzulę następującej treści: „Dowódca oddziału . . . . . (stopień, imię i nazwisko dowódcy, oznaczenie pułku, batalionu, kompanji i t. d.) uprawniony jest wraz z oddziałem do korzystania ze środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 listopada 1927 r. o obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 883). Zapotrzebowanie zgłoszone za L. . . . dnia . . . . w . . . (nazwa władzy)"

Klauzulę powyższą podpisuje uprawniony dowódca (komendant kierownik) i zaopatruje ją pieczęcią urzędową.

Dla oddziałów pomiarowych Wojskowego Instytutu Geograficznego, dokumentem marszowym jest, o ile chodzi o środki przewozowe wodne żeglugi śródlądowej z wyłączeniem statków, legitymacja wojskowej służby geograficznej.

§ 14. Poszczególne osoby, pełniące czynną służbę wojskową, mogą korzystać ze środków przewozowych na podstawie rozkazu wyjazdu, wystawionego według obowiązujących w tej mierze przepisów wojskowych. Na rozkazie wyjazdu umieszcza dowódca (komendant, kierownik) wskazany w § 12, klauzulę analogiczną w treści do klauzuli wskazanej w § 13, opatrując ją również podpisem i pieczęcią urzędową.

Dla oficerów wojskowej służby geograficznej rozkazem wyjazdu jest, o ile chodzi o środki przewozowe wodne żeglugi śródlądowej, z wyłączeniem statków, legitymacja wojskowej służby geograficznej.

§ 15. Dokument marszowy, rozkaz wyjazdu, względnie legitymacja wojskowej służby geograficznej, wystawione w sposób przewidziany w §§ 13 i 14, są dokumentami legitymacyjnemi wobec władz, u których zgłoszono zapotrzebowanie, oraz wobec posiadaczy przydzielonych środków przewozowych wodnych.

Do art. 8.

§ 16. Prawo wystawiania zapotrzebowania na dostarczenie środka przewozowego wodnego żeglugi śródlądowej, posiadają oprócz Ministra Spraw Wojskowych upoważnieni przez niego dowódcy (komendanci, kierownicy) wymienieni w § 12, dowódcy wyżsi oraz władze i organa wojskowe.

Powyżsi dowódcy, władze i organa wojskowe są również uprawnieni do udzielania na dokumentach marszowych, rozkazach wyjazdu, względnie legitymacjach wojskowej służby geograficznej, zezwoleń na bezpośrednie wystawianie zapotrzebowań na środki przewozowe wodne żeglugi śródlądowej, a to w czasie trwania stanu wyjątkowego, w wypadkach klęsk żywiołowych, oraz w wypadkach zarządzenia asystencji wojskowej (art. 6 i ust. 3 art. 8).

Do art. 9.

§ 17. Nakaz dostarczania środków przewozowych wodnych żeglugi śródlądowej wydają: zarządy gmin miejskich i wiejskich, a w wypadkach niecierpiących zwłoki, na obszarze województw: warszawskiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, białostockiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego i wileńskiego, nakaz wydawać mogą również sołtysi.

Do art. 10.

§ 18. Uprawniony, który w wypadkach przewidzianych w art. 10 zwraca się bezposrednio do posiadacza środka przewozowego wodnego żeglugi śródlądowej z żądaniem jego dostarczenia, wystawia na piśmie nakaz dostarczenia środka przewozowego, który powinien zawierać następujące dane:

a) wymienienie dokumentu marszowego, rozkazu wyjazdu, względnie legitymacji wojskowej służby geograficznej, uprawniających do korzystania ze środków przewozowych przy oznaczeniu władzy, która go wystawiła, oraz wskazaniu daty i liczby;

b) wskazanie osoby, którą wezwano do dostarczenia środka przewozowego;

c) oznaczenie ilości i jakości środków przewozowych;

d) oznaczenie potrzebnej obsługi, zdolnej do prowadzenia środków przewozowych;

e) oznaczenie czasu, przez który środek przewozowy będzie przypuszczalnie używany;

f) czytelny podpis uprawnionego, oraz wskazanie formacji, do jakiej uprawniony należy.

Na żądanie wezwanego do dostarczenia środka przewozowego, należy okazać mu dokument legitymacyjny (§ 15).

Do art. 15.

§ 19. Przy ustalaniu stawek wynagrodzenia, należy brać pod uwagę rzeczywiste koszty utrzymania środka przewozowego i obsługi przez okres czasu, liczony od chwili wyjazdu środka przewozowego z miejsca postoju aż do chwili powrotu na to samo miejsce, — oraz koszty sprowadzenia członków obsługi do miejsca wyjazdu środka przewozowego i odstawienia ich zpowrotem do miejsca, skąd przybyli.

Do art. 16.

§ 20. W wypadku zniszczenia lub uszkodzenia dostarczonego statku wodnego żeglugi śródlądowej (§ 1 pkt. a), które nastąpiło w czasie lub w następstwie pełnienia świadczenia,— powiatowa władza administracji ogólnej, na obszarze której nastąpiło zniszczenie lub uszkodzenie, zawiadamia o tem niezwłocznie najkrótszą drogą (telefonicznie względnie telegraficznie), władzę w której dany statek w myśl art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6-go marca 1928 r. o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 266) jest zarejestrowany, która niezwłocznie wyda zarządzenia, mające na celu stwierdzenie stopnia uszkodzenia, względnie zniszczenia statku oraz okoliczności, w których to zniszczenie, względnie uszkodzenie nastąpiło.

§ 21. Zgłaszający roszczenie o odszkodowanie z powodu zniszczenia lub uszkodzenia środka przewozowego innego niż wymienionego w § 20, powinien do zgłoszenia skierowanego do powiatowej władzy administracji ogólnej, dołączyć nakaz dostarczenia środka przewozowego, lub potwierdzenie o korzystaniu z tego środka, przewidziane w art. 14.

§ 22. W sprawach o odszkodowanie z art. 16 powiatowa władza administracji ogólnej przeprowadza w razie potrzeby dla ustalenia okoliczności, mających być podstawą rozstrzygnięcia, rozprawę ustną w trybie określonym w art. 44—48 rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341).

Do art. 17.

§ 23. Gdy korzystający ze środka przewozowego wynagrodzenia nie zapłacił (ust. 2 art. 17), powinien o tem niezwłocznie złożyć meldunek swej władzy przełożonej, która natychmiast przekazuje należność przez płatnika do powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczącego.

§ 24. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 3 miesiące po ogłoszeniu.

Poz. 604. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 sierpnia 1930 r. o określaniu cen aptecznych.

Na podstawie art. 2 punkt 13 i art. 10 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 63, poz. 371), art. 380 ustawy lekarskiej (ros. zbiór praw z 1905 r. t. XIII), § 7 austrjackiej ustawy aptekarskiej z dnia 18 grudnia 1906 r. (austr. Dz. U. P. z 1907 r. Nr. 5) oraz art. 78 i 80 niemieckiej ustawy przemysłowej zarządza się co następuje:

§ 1. Apteki, uprawnione do sprzedaży środków lekarskich, mogą pobierać za te środki oraz za naczynia i pracę przy sporządzaniu lekarstw ceny maksymalne, określone w załączonej do niniejszego rozporządzenia taksie aptekarskiej.

Za środki, nieobjęte taksą, apteki te mogą pobierać ceny, maksymalnie obliczone na podstawie norm, w rozporządzeniu niniejszem podanych.

§ 2. Apteki, uprawnione do sprzedaży środków lekarskich, mogą za nie pobierać ceny, niższe od określonych w taksie aptekarskiej, bądź obliczonych na podstawie norm, w niniejszem rozporządzeniu podanych, co jednak nie może być przez apteki reklamowane.

§ 3. Cena lekarstwa, sporządzonego podług recepty, oblicza się przez dodanie cen: za materjał, za naczynie i za sporządzenie lekarstwa.

§ 4. Przy odręcznej sprzedaży do ceny materjału i naczynia można doliczać tylko opłatę, przewidzianą w punktach b) i d) poz. 12 taksy za pracę.

§ 5. Najniższa cena każdej jednostki ciężarowej, ustalonej zgodnie z przepisami § 6 ustęp 1 i § 12 niniejszego rozporządzenia, wynosi 5 groszy.

§ 6. Taksa uwzględnia następujące jednostki ciężarowe w gramach: 0,01, 0,1, 1,0, 10,0 i 100,0. Jeżeli w taksie oznaczona jest cena tylko dla niższej jednostki, to dla uzyskania ceny wyższej jednostki cenę grama, dekagrama lub hektograma należy pomnożyć przez 8, cenę centigrama i decigrama przez 10; dla uzyskania ceny niższej jednostki cenę hektograma, względnie dekagrama należy podzielić przez 8, cenę grama, względnie decigrama — przez 10; ułamki ilorazu należy liczyć jako jednostki.

Dla ustalenia ceny decigrama, wydawanego ponad 1 gram, należy cenę grama podzielić przez 10, dla ustalenia ceny grama, wydawanego ponad 10 gramów, należy cenę dekagrama podzielić przez 10, dla ustalenia ceny dekagrama, wydawanego ponad 100 gramów, należy cenę hektograma podzielić przez 10, dla ustalenia ceny grama, wydawanego ponad 100 gramów, należy cenę hektograma podzielić przez 100.

Cenę 250 gramów i ilości ponad 250 gramów oblicza się w stosunku do ceny za jeden kilogram.

§ 7. Cena pobierana za kilka gramów, nie może przewyższać ceny, oznaczonej dla dekagrama; to samo stosuje się i do innych jednostek ciężarowych.

§ 8. Za środki, zaordynowane w pewnej ilości kropel, liczy się na 1 gram 20 kropel olejków tłustych, nalewek, kwasów mineralnych rozcieńczonych i wogóle płynów wodnistych oraz ciężkich olejków eterycznych, eteru octowego, wyskoku eterowego i chloroformu, a 50 kropel czystego eteru.

§ 9. Za sproszkowanie substancyj, które dają się łatwo proszkować w moździerzu porcelanowym, np. Kali bromatum, Ferrum sulfuricum i t. p., nie należy pobierać opłaty, przewidzianej w p. 10 taksy za pracę.

§ 10. Za powtórnie wydawane lekarstwa należy pobierać cenę podług norm, obowiązujących w chwili wydania powtórnego.

§ 11. Jeżeli lekarz nie poda w recepcie wagi obojętnego środka, albo jeżeli do zrobienia lekarstwa w zapisanej formie potrzebne jest dodanie środka obojętnego, w recepcie niewymienionego, wówczas należność winna być obliczona za rzeczywiście zużytą ilość; nazwa tego środka i jego ilość winna być uwidoczniona na recepcie.

§ 12. Dla środków, nieobjętych taksą aptekarską, ceny sprzedażne należy ustalać w sposób następujący: najpierw ustala się cenę sprzedażną kilograma przez doliczenie 50% do ceny zakupu; dla ustalenia ceny hektograma uzyskaną w powyższy sposób cenę kilograma dzieli się przez 8; dla ustalenia ceny dekagrama uzyskaną w powyższy sposób cenę hektograma dzieli się przez 8; dla uzyskania ceny grama uzyskaną w powyższy sposób cenę dekagrama dzieli się przez 8; dla uzyskania ceny decigrama uzyskaną w powyższy sposób cenę grama dzieli się przez 10; dla uzyskania ceny centigrama uzyskaną w powyższy sposób cenę decigrama dzieli się przez 10; ułamki ilorazu należy liczyć jako jednostki. Za ceny zakupu mogą uchodzić jedynie ceny, wynikające z faktur hurtowych składów materjałów aptecznych lub fabryk.

§ 13. Dla ustalenia ceny sprzedażnej wód mineralnych i innych artykułów, niewymagających rozważania i zmiany opakowania, oraz środków opatrunkowych, jeżeli cena zakupu sprzedawanego artykułu nie przekracza 5 złotych, dolicza się do tej ceny 50%; jeżeli cena zakupu sprzedawanego artykułu jest wyższa od 5 złotych i nie przekracza 10 złotych — 40%; jeżeli cena zakupu sprzedawanego artykułu jest wyższa od 10 złotych — $33^1/_3$%. Za cenę zakupu należy uważać cenę, pobieraną przez hurtownię

lub fabrykę w dniu wydania przez aptekę.

Na koszty przewozu z innego osiedla można ponadto doliczać 10% do ceny zakupu.

Za specyfiki farmaceutyczne nie może być pobrana cena, wyższa od oznaczonej na etykiecie.

§ 14. Za środki złożone i pojedyncze, znajdujące się w obrocie pod nazwami, dowolnie im przez wytwórcę nadanemi, nie może być pobrana cena, wyższa od ceny, ustalonej w taksie aptekarskiej dla tego samego środka pod nazwą naukową lub przyjętą w obowiązujących farmakopeach, lub też określającą jego skład: np. za Protosil nie może być pobrana cena, wyższa od ustalonej w taksie na Argentum proteinicum, za Adrenasolum solutum nie może być pobrana cena, wyższa od ustalonej w taksie za Adrenalinum syntheticum solutum i t. p.

Za środki o nazwach, dowolnie im przez wytwórców nadanych, wymienione w taksie ze wskazaniem firmy wytwórczej, może być pobrana cena, w taksie dla nich ustalona, wówczas tylko, kiedy bądź kupujący w odręcznej sprzedaży żąda preparatu oryginalnego, bądź lekarz uzupełni receptę przez dodanie obok nazwy środka firmy wytwórczej lub słowa „oryginalny" (w skróceniu „oryg.").

W przypadkach, wyżej (ustęp 2) przewidzianych, winien być wydany środek oryginalny.

§ 15. Za środki lecznicze i opatrunkowe, wydawane na koszt instytucyj państwowych i samorządowych, apteki winny pobierać ceny zniżone, uzyskane przez potrącenie od norm, ogólnie w chwili wydania tych środków obowiązujących, następującego opustu: od lekarstw, przepisanych w formie recepty 20%, od środków leczniczych i opatrunkowych, przepisanych nie w formie recepty (sprzedaż odręczna)—5%.

Obowiązek pobierania cen, zniżonych w powyższy sposób, ciąży jedynie wtedy, gdy:

a) należność za pobrane środki jest uiszczona przy ich odbiorze lub w ciągu 30 dni od daty złożenia rachunku i

b) gdy dana instytucja sama nie dostarcza w temże osiadlu tych środków chorym tej samej kategorji, dla których żądane jest lekarstwo.

§ 16. Przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia będą karane w myśl obowiązujących ustaw.

§ 17. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 7 dni od dnia ogłoszenia.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą:

1) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 października 1924 r. w sprawie taksy aptekarskiej dla ubogich (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 900);

2) § 1—16, 33 i 36 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1926 r. w sprawie wydawania z aptek środków leczniczych i określania ich ceny (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 401);

3) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 1927 r. o taksie aptekarskiej (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 138);

4) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 maja 1929 r. o taksie aptekarskiej (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 336) [1].

Poz. 605. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 października 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o opłatach za karty osiedlenia.

Na podstawie art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465) zarządza się co następuje:

§ 1. Karta osiedlenia podlega opłacie stemplowej w wysokości 50 zł. jeżeli:

a) zostaje przyznana cudzoziemcowi, który przybył do Rzeczypospolitej po dniu 31 grudnia 1926 r. (art. 6 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach oraz §§ 23 i 49 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 listopada 1929 r. o ruchu codzoziemców—Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 575), lub

b) zostaje przyznana cudzoziemcowi, który, przybywszy do Rzeczypospolitej przed dniem 1 stycznia 1927 r. (art. 21 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach), wniósł podanie o kartę osiedlenia po terminie, ustalonym w § 43 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5, poz. 49).

§ 2. Karta osiedlenia podlega opłacie stemplowej w wysokości 3 zł., jeżeli zostaje przyznana cudzoziemcowi, który, przebywając w Rzeczypospolitej co najmniej od dnia 31 grudnia 1926 r. (art. 21 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach), wniósł podanie o kartę osiedlenia do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej w terminie, ustalonym w § 43 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców.

§ 3. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (co do kart osiedlenia, wymienionych w § 1) względnie właściwa wojewódzka władza administracji ogólnej (co do kart osiedlenia, wymienionych w § 2) może zwolnić petenta od opłaty, przewidzianej w § 1 względnie w § 2, całkowicie lub częściowo—ze względu na jego stan majątkowy.

---

[1]) Uwaga. Załącznika, zawierającego taksę aptekarską, nie przedrukowywuje się.

§ 4. Karty osiedlenia, wystawiane na podstawie zezwoleń, przewidzianych w art. 6 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach oraz w §§ 20 i 21 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 listopada 1929 r. o ruchu cudzoziemców, nie podlegają opłatom, ustalonym w §§ 1 i 2.

§ 5. Opłaty, wymienione w §§ 1 i 2, uiszcza się zapomocą znaczków stemplowych albo gotówką w kasie skarbowej.

Wydanie karty osiedlenia jest uzależnione od uprzedniego uiszczenia opłaty. Uiszczenie opłaty następuje na skutek wezwania (pisemnego lub ustnego) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych względnie wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Znaczki stemplowe lub kwit kasy skarbowej na sumę 50 zł. (§ 1) petent obowiązany jest złożyć (przesłać) Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, zaś znaczki stemplowe lub kwit kasy skarbowej na sumę 3 zł. (§ 2)—właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej; znaczki stemplowe powinny być złożone (przesłane) w stanie zdatnym do naklejenia.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (§ 1) względnie wojewódzka władza administracji ogólnej (§ 2) nakleja znaczki stemplowe na deklaracji osiedleńczej i kasuje je zapomocą pieczęci urzędowej. Kwit kasy skarbowej ma być złączony w sposób trwały z deklaracją osiedleńcza.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych względnie właściwa wojewódzka władza administracji ogólnej stwierdza uiszczenie należnej opłaty względnie uwolnienie od niej przez umieszczenie na karcie osiedlenia jednej z następujących notatek:

a) „Uiszczono opłatę stemplową w kwocie . . . . . . zł.";

b) „Uiszczono opłatę stemplową w kwocie . . . . . . zł. . . . . . gr. . . . . . na skutek zastosowania § 3 rozporządzenia z dnia 15 października 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 605)";

c) „Wydano bez pobrania opłaty stemplowej na skutek zastosowania § 3 rozporządzenia z dnia 15 października 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 605)".

Stwierdzenie uiszczenia należnej opłaty względnie zwolnienia od niej wolne jest od opłaty stemplowej (art. 160 pkt. 1 w związku z art. 142 pkt. 1 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych).

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu ogłoszenia.

Poz. 606. Rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 11 sierpnia 1930 r. w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Przemysłu i Handlu, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości oraz Pracy i Opieki Społecznej w sprawie taryfy opłat konsularnych.

Na podstawie art. 25 ustawy z dnia 11 listopada 1924 o organizacji konsulatów i o czynnościach konsulów (Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 944) zarządza się co następuje:

§ 1. Pozycja 22 załącznika do rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 1 kwietnia 1928 r. w sprawie taryfy opłat konsularnych (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 474) otrzymuje brzmienie następujące:

22. Wizowanie świadectwa pochodzenia towarów albo wystawianie lub wizowanie dokumentu handlowego	
a) w celu uzyskania zniżki konwencyjnej, ulgi celnej lub niestosowania maksymalnej taryfy celnej . .	1% od sumy rachunku (faktury) dotyczącego danej przesyłki, lecz nie więcej niż zł. 43,— i nie mniej niż zł. 1.75.
b) w celu udowodnienia pochodzenia towarów	Zł. 1.00

§ 2. Pozycja 50 załącznika do rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 1 kwietnia 1928 r. w sprawie taryfy opłat konsularnych (Dz. U. R. P. Nr. 49, poz. 474) otrzymuje brzmienie następujące.

50. Wizowanie paszportu cudzoziemskiego (vide rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 listopada 1929 r. o ruchu cudzoziemców—Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 575) lub wystawionej przepustki	
a) wiza pobytowa (terminowa i do odwołania) bez prawa do wielokrotnego przekraczania granic R. P.	Zł. 17.50
b) wiza pobytowa (terminowa i do odwołania) z prawem do wielokrotnego przekraczania granic R. P.	„ 35.00
c) wiza osiedleńcza	„ 50.00
d) wiza przejazdowa uprawniająca do:	
1) jednorazowego przejazdu . .	„ 1.70
2) jednorazowego przejazdu i zpowrotem	„ 3.40
3) wielokrotnego przejazdu . .	„ 8.50
e) wiza zbiorowa, od każdej wymienionej w paszporcie osoby, po	Zł. 3.00
f) wiza zbiorowa przejazdowa uprawniająca do	
1) jednorazowego przejazdu . .	„ 0.50
2) jednorazowego przejazdu i zpowrotem po	„ 1.00
od każdej wymienionej w paszporcie osoby.	

Uwaga do poz. 50.

1) Paszporty rodzinne: za wizowanie paszportu rodzinnego (rodzice z nieletniemi dziećmi) pobiera się opłaty o 50% niższe od przewidzianych literami a, b, d, od każdej wpisanej do paszportu osoby powyżej lat 16, o ile podróż odbywać będzie więcej aniżeli jedna osoba.

2) Stawki przewidziane w niniejszej pozycji nie dotyczą wizowania paszportów obywateli krajów, z któremi ustalono umownie stawki inne.

3) Wolne są od opłat wizy dyplomatyczne i służbowe.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 3 listopada Nr. 254 Rok 1930

Poz. 345. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Ministrem Spraw Wewnętrnych z dnia 4 sierpnia 1930 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 21 marca 1927 r. co do wykonania § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1927 r. o utworzeniu Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, Rady Naukowej Wychowania Fizycznego oraz Wojewódzkich, Powiatowych i Miejskich Komitetów Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego.

Na podstawie § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1927 r. w sprawie utworzenia Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, Rady Naukowej Wychowania Fizycznego oraz Wojewódzkich, Powiatowych i Miejskich Komitetów Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego (Monitor Polski Nr. 26, poz. 59) zarządza się, co następuje:

§ 1.

W rozporządzeniu Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych z dnia 21 marca 1927 r. (Monitor Polski Nr. 67, poz. 151) co do wykonania § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1927 r. w sprawie utworzenia Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, Rady Naukowej Wychowania Fizycznego oraz Wojewódzkich, Powiatowych i Miejskich Komitetów Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego (Monitor Polski Nr. 26, poz. 59) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 pkt. 2 skreśla się końcowy przecinek i dodaje się słowa: „względnie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek dyrektora tegoż Urzędu";

2) § 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„Dyrektor, jako też personel stały Urzędu, bez względu na to, czy został mianowany przez Ministra Spraw Wojskowych, czy przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, pozostaje w zależności służbowej od Ministra Spraw Wojskowych; delegaci Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz delegaci Ministerstwa Spraw Wewnętrznych ustanawiani są w ramach etatów tych Ministerstw i pozostają w zależności służbowej od właściwych Ministrów".

z 4 listopada Nr. 255 Rok 1930

z 5 listopada Nr. 256 Rok 1930

z 6 listopada Nr. 257 Rok 1930

Poz. 346. Obwieszczenie Pierwszego Prezesa Najwyższego Trybunału Administracyjnego o kandydatach na stanowiska sędziowskie.

z 7 listopada Nr. 258 Rok 1930

Poz 347. Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV/1718/3/30 z dnia 10 października 1930 r. w sprawie wywozu jaj.[1]

Do

Wszystkich Dyrekcyj Ceł, Urzędów Celnych oraz Inspektoratu Ceł w Gdańsku.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 44 z 1930 r. pod poz. 376 i 378 ogłoszono rozporządzenia z dnia 9 kwietnia r. b., zmieniające rozporządzenia z dnia 13 listopada 1928 r.:

1) w sprawie ustanowienia cła wywozowego na jaja,

2) w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę.

W związku z powyższem przypomina się, oraz wyjaśnia się dodatkowo, co następuje:

A. Stosownie do uwag 1, 2 i 3 do poz. 255 taryfy celnej, wolne są od cła wywozowego jaja:

---

[1]) Przedrukowano w wyjątkach.

1) przeznaczone do własnego użytku osób, wyjeżdżających zagranicę, w ilości najwyżej 50 sztuk na jeden paszport,

2) wysyłane pocztą, koleją, drogą morską, i innemi środkami komunikacyjnemi, w ilości do 50 sztuk włącznie,

3) wywożone w ruchu granicznym przez mieszkańców pogranicza, posiadających stałe przepustki, o ile jaja te pochodzą z własnych gospodarstw, przeciętych lub rozdzielonych granicą celną i o ile ilość ich odpowiada rozległości i rodzajowi tych gospodarstw. W każdym razie zwalniana od cła ilość nie może przekraczać 50 sztuk.

Zawodowi handlarze i domokrążcy z ulgi tej nie korzystają.

4) zabierane przez mieszkańców pogranicza do obwodu, położonego z drugiej strony granicy, jako żywność do własnego codziennego użytku, w ilości maximum 10 sztuk na 1 dzień dla 1 osoby;

5) zarodowe, wywożone przez producentów rolnych oraz ich organizacje za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu;

6) standaryzowane, wywożone stosownie do przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę, t. j. pokryte odpowiedniemi zaświadczeniami, wydawanemi przez Izby Przemysłowo-Handlowe.

z 8 listopada Nr. 259 Rok 1930

Poz. 348. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 października 1930 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa o ustanowieniu punktu kontroli transportów szczeciny, włosia i sierści, wychodzących zagranicę.

z 10 listopada Nr. 260 Rok 1930

Poz. 349. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Niepodległości z Mieczami i Krzyża Niepodległości.

Poz. 350. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Niepodległości z Mieczami, Krzyża Niepodległości i Medalu Niepodległości.

Poz. 351. Zarządzenie o nadaniu Wielkiej Wstęgi, Krzyża Komandorskiego z Gwiazdą i Krzyża Komandorskiego orderu Odrodzenia Polski.

Poz. 352. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Oficerskiego i Krzyża Kawalerskiego orderu Odrodzenia Polski.

Poz. 353. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Oficerskiego i Krzyża Kawalerskiego orderu Odrodzenia Polski.

Poz. 354. Zarządzenie o nadaniu po raz pierwszy Krzyża Zasługi za Dzielność.

Poz. 355. Zarządzenie o nadaniu po raz pierwszy Krzyżą Zasługi za Dzielność wzamian za nadany po raz pierwszy Bronzowy Krzyż Zasługi.

z 12 listopada Nr. 261 Rok 1930

Poz. 356. Ogłoszenie Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 5 listopada 1930 r. w sprawie ustalenia klasyfikacji krajów, obowiązującej przy określaniu kraju zakupu, sprzedaży, pochodzenia i przeznaczenia — w statystyce celnej.

Poz. 357. Obwieszczenie Pierwszego Prezesa Najwyższego Trybunału Administracyjnego o kandydatach na stanowiska sędziowskie.

z 13 listopada Nr. 262 Rok 1930

Poz. 358. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 29 października 1930 r. w sprawie ograniczenia kompetencji Urzędu Celnego w Brzezinach Śląskich.

z 14 listopada Nr. 263 Rok 1930

z 15 listopada Nr. 264 Rok 1930

Poz. 359. Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 listopada 1930 roku w sprawie zgłaszania list kandydatów na ławników i zastępców ławników sądów pracy i sądów okręgowych.

III.

Przedruki z innych wydawnictw urzędowych.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

z 15 maja Nr. 10 Rok 1930

Okólnik Nr. 1539/II. GS./30

w sprawie

zarachowania wpływów ze zwrotu kosztów postępowania karnego i kosztów utrzymania więźniów administracyjnych.

Do wszystkich władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa.

Począwszy od 1 kwietnia 1930 r., wpływy ze zwrotu kosztów wykonania wyroku (art. 566 k. p. k.), zarachowywane są narówni z innemi kosztami postępowania karnego jako dochody budżetowe wymiaru sprawiedliwości, mianowicie na rubrykę: „zwrot kosztów postępowania karnego i wykonania kary" (Dział 2 § 10 poz. 3), wpłacane zaś przez władze administracyjne należności za utrzymanie więźniów administracyjnych w więzieniach podległych Ministerstwu Sprawiedliwości (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 38, poz. 365, art. 55) zarachowuje się jako dochody budżetowe więziennictwa, w rubryce: „zwrot kosztów utrzymania więźniów administracyjnych" (Dział 3 § 10 poz. 2).

Zwroty kosztów utrzymania więźniów administracyjnych w więzieniach przy sądach powiatowych *mają być wpłacone przez władze administracyjne do kas skarbowych* na rachunek właściwego sądu okręgowego, zwroty zaś kosztów utrzymania więźniów administracyjnych w innych więzieniach — na rachunek danego więzienia. W tym celu więzienia sporządzają kwartalne wykazy kosztów utrzymania więźniów administracyjnych według załączonego wzoru *i przesyłają władzom administracyjnym*, które orzekły karę pozbawienia wolności, przyczem naczelnicy sądów powiatowych jako przełożeni więzień przy sądach powiatowych przesyłają równocześnie odpisy powyższych wykazów prezesom właściwych sądów okręgowych.

Na podstawie powyższych wykazów rachuby sądów okręgowych i więzienia, pozostające pod bezpośrednim zarządem Ministerstwa Sprawiedliwości, czuwają nad terminowem wpłaceniem należności przez władze administracyjne (§ 70 przepisów rachunkowo-kasowych).

Warszawa, dn. 9 maja 1930 r,

Okólnik Nr. 1542/II. GS./30

w sprawie

kosztów utrzymania w więzieniach osób tymczasowo aresztowanych i osób skazanych.

Do wszystkich sądów i prokuratur.

W wykonaniu § 5 rozp. z dnia 25 czerwca 1929 r. w sprawie kosztów utrzymania w więzieniach osób tymczasowo aresztowanych i osób skazanych (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 393) naczelnicy więzień obowiązani są przesyłać sądom stosownie do § 4 rozkazu wewnętrznego więziennictwa z dnia 18 listopada 1929 r. Nr. 22 sporządzone według załączonego wzoru Nr. 2 rachunki kosztów wykonania kary w więzieniach wówczas, gdy oskarżony został skazany na koszty postępowania.

Koszty utrzymania więźniów sądowych w razie wykonywania tymczasowego aresztu lub kary pozbawienia wolności w aresztach gminnych (§ 6 i ust. 2 § 7 wyżej powołanego rozporządzenia) będą obliczane przez interesowane sądy (sędziów śledczych, prokuratorów) na podstawie zwracanych przez urzędy gminne formularzy Nr. 1 (str. 2), które interesowany sąd w miarę potrzeby przesyłać będzie do wypełnienia urzędowi gminnemu.

Przy ustalaniu tych kosztów należy uwzględnić, że gminom koszty utrzymania więźniów sądowych w aresztach gminnych zwraca się tylko w wysokości obliczonej przez daną gminę, że jednak policzona należność w żadnym razie nie może przekraczać odnośnych stawek, co roku ustalanych przez Ministra Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia. Według obecnie obowiązującej stawki (ust. 2 § 7 powyższego rozporządzenia) należność za jeden dzień może wynosić najwyżej 75 groszy.

Wypadki korzystania z aresztów gminnych możliwe są tylko na terenie sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie, przyczem należy je ograniczyć do koniecznych potrzeb.

Warszawa, dn. 9 maja 1930 r.

Strona 1. Wzór Nr. 1.

Sygnatura akt
Sąd Grodzki—Sędzia Śledczy—Prokurator
Dnia..

Do Magistratu w / Urzędu Gminnego ....

Uprasza się o podanie kosztów utrzymania w areszcie gminnym oskarżonego, wymienionego na stronie odwrotnej.

Podpis:

Magistrat—Urząd Gminny
Nr.....................

Do

....

w..

Przesyła się żądane obliczenie.

Dnia..

Podpis:

Strona 2.

Magistrat—Urząd Gminny
Nr.....................

Koszty utrzymania.................................., zatrzymanego wskutek zarządzenia Sądu — Sędziego Śledczego — Prokuratora — z dnia..................... sygn..................... w areszcie gminnym w czasie od..................... do....................., czyli za..................... dni wynoszą..................... zł............gr., licząc po.............gr. za jeden dzień.

Dnia..

Podpis:

Uwaga: Wzoru Nr. 2 nie przedrukowano.

Okólnik Nr. 1543/II. GS/30

w sprawie

opłacania kosztów transportu więźniów oraz dostawiania do sądów osób pod przymusem.

Do władz asygnujących wymiaru sprawiedliwości i więziennictwa.

Ponieważ niektóre sądy przy opłacaniu kosztów transportu więźniów oraz dostawiania do sądu osób pod przymusem stosują jeszcze obecnie okólniki Nr. 527/B. R./22 z dnia 1 maja 1922 r. (Dz. Urz. Nr. 10) i Nr. 1209/II GS/26 z dnia 14 sierpnia 1926 r. (Dz. Urz. Nr. 17), wyjaśniam, że sprawa opłacania powyższych kosztów została uregulowana rozporządzeniem z dnia 25 czerwca 1929 r. o należnościach za konwojowanie osób i rzeczy oraz za przechowanie rzeczy (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 390), i że wobec tego okólniki powyższe utraciły moc obowiązującą.

W myśl powyższego rozporządzenia sądy opłacają należności za konwojowanie osób i rzeczy, dokonane wskutek polecenia władz sądowych, tudzież są obowiązane do wypłacania konwojentom zaliczek na poczet powyższych należności (§ 7 pow. rozp.). Zaliczki te zarachowuje się ostatecznie na ciężar funduszu tego sądu, który zaliczkę wypłacił.

Koszty, związane z pierwszem dostarczeniem osób i rzeczy do najbliższej władzy sądowej, dokonanem przez Policję Państwową bez polecenia sądowego (§ 2 powyższ. rozp.), obciążają budżet Policji w myśl art. 13 ust. ost. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 257). Temu przepisowi podlegają również konwoje, dokonywane przez Policję Państwową wskutek listów gończych.

Koszty transportu więźniów, podjętego ze względów administracyjno-więziennych, obciążają budżet więziennictwa i opłacane są przez więzienie, z którego transport wyrusza.

Warszawa, dn. 9 maja 1930 r.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA REFORM ROLNYCH.

z 30 września Nr. 13 Rok 1930

Pismo okólne Ministra Reform Rolnych [1])

Nr. 538/M. z dnia 8 kwietnia 1930 r.

w sprawie wykonywania robót meljoracyjnych sposobem szarwarkowym.

Wobec niedostatecznych środków na akcję meljoracyjną, prowadzoną przez urzędy ziemskie na terenach przebudowy ustroju rolnego, a także mając na względzie dążenie do jaknajmniejszego obciążania zainteresowanych właścicieli gruntów kosztami robót meljoracyjnych, uważam za konieczne wykonywanie tych robót w możliwie szerokim zakresie własnemi siłami zainteresowanych.

Dotychczasowa praktyka w tym względzie wykazuje, iż ludność godzi się na wykonanie robót sposobem szarwarkowym i prowadzi je chętnie tylko w tych wypadkach, gdy jest ona należycie poinformowana oraz uświadomiona o korzyściach, płynących dla niej z takiego właśnie sposobu wykonania robót i gdy następnie roboty szarwarkowe starannie są przygotowane i racjonalnie zorganizowane.

Wobec powyższego polecam Okręgowym Urzędom Ziemskim zwrócenie szczególnej uwagi na konieczność przystąpienia już w porze obecnej w miejscowościach, gdzie mają być przeprowadzane meljoracje, do propagowania wśród zainteresowanej ludności powyższego sposobu wykonania robót w celu skłaniania jej do wyrażania dobrowolnej zgody na wykonanie robót meljoracyjnych własnemi siłami i wywoływania odpowiednich uchwał osób zainteresowanych.

W wypadkach, gdy ze względu na znaczny rozmiar projektowanych robót lub niezamożność ludności, utrzymującej się w znacznej części z zarobków ubocznych, całkowite przeprowadzenie robót siłami zainteresowanych byłoby trudnem do osiągnięcia, należy dążyć, żeby w miarę możności przynajmniej częściowo roboty te zostały wykonane sposobem szarwarkowym częściowo zaś pokrywane z kredytów Ministerstwa z działów III lub IV.

Mając na względzie większe zainteresowanie ludności i zachęcenie jej do przeprowadzania niezbędnych meljoracyj siłami własnemi, skłonny jestem do zwalniania od opłat za wykonanie ekspertyz i projektów meljoracyjnych tych rolników, którzy dobrowolnie wykonywać będą zarządzone przez Okręgowe Urzędy Ziemskie roboty meljoracyjne, i polecam PP. Prezesom mieć to na uwadze przy występowaniu do mnie z wnioskami o zwolnienie od opłat w myśl art. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.III 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 320).

[1]) Nie ma zastosowania na obszarze O. U. Z. w Katowicach.

Pismo okólne Ministerstwa Reform Rolnych [1]).

Nr. 204/M. z dnia 19 lutego 1930 r.

w sprawie stosowania przepisów ustawy wodnej przy przeprowadzaniu meljoracyj przez urzędy ziemskie.

W celu uregulowania sprawy stosowania przepisów ustawy wodnej przy przeprowadzaniu przez Urzędy Ziemskie meljoracyj na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej

[1]) Nie ma zastosowania na obszarze O. U. Z. w Katowicach.

z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 320) zarządza się po porozumieniu z Ministerstwem Robót Publicznych co następuje:

1) Odprowadzanie wód drenami lub rowami do wody publicznej wtedy tylko, w myśl art. 21 ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 574 z r. 1928) nie wymaga osobnego zezwolenia władzy wodnej, gdy, jak to wyraźnie zastrzega pierwszy ustęp art. 21, odbywa się bez naruszenia biegu i jakości wody oraz brzegów, bez uwłaczania cudzemu prawu lub wyrządzenia komukolwiek szkody. We wszystkich pozostałych wypadkach, między innemi w wypadku potrzeby odprowadzania wód rowami lub drenami przez cudze grunta, pozwolenie władzy wodnej w myśl postanowienia p. (1) ust. 1 art. 45 ustawy wodnej jest wymagane.

Powyższej zasady nie naruszyło rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r, o przeprowadzaniu meljoracyj przy dokonywanej przez urzędy ziemskie przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 320), artykuł 4 bowiem tego rozporządzenia wprowadza tylko tę zmianę, że gdy w myśl przepisów ustawy wodnej na wykonywanie projektowanych robót wymagane jest zezwolenie władzy wodnej, wszelkie czynności, potrzebne dla uzyskania tego zezwolenia, w miejsce interesowanych, mają być podejmowane z urzędu przez urzędy ziemskie.

Wspomniane rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej stwierdza przeto potrzebę uzyskania w danych wypadkach pozwolenia władzy wodnej.

2) Przy przeprowadzaniu meljoracji łącznie z przebudową ustroju rolnego przez urzędy ziemskie na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. zawiązanie spółki wodnej jest zbędne.

Wypływa to wyraźnie z postanowień art. 1 i 9 wyżej przytoczonego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, w myśl których wszelkie czynności w zwykłych warunkach stanowiące zakres obowiązków spółek wodnych, względnie ich zarządów, winny być z urzędu wykonywane przez Urzędy Ziemskie.

Wspomniane rozporządzenie nie przeprowadza ścisłego rozróżnienia między gruntami obcemi, a gruntami należącemi do scalenia, i w p. 2 art. 6 stanowi, że „opłatami za wykonanie ekspertyz i projektów będą obciążane grunty objęte ekspertyzami i projektami w stosunku do swego obszaru", zaś w p. 2 i 3 art. 7, że „opłatami za wykonanie robót obciążone będą wszystkie grunty odnoszące korzyści z wykonania robót", w wysokości odpowiadającej mierze odniesionych przez wykonanie robót korzyści.

Dalej w myśl art. 9 punkt 1 rozkładu opłat przypadających na poszczególne grunty dokonywać będą okręgowe urzędy ziemskie.

Z uwagi na powyższe nie ma uzasadnienia wdrożenie postępowania wodno-prawnego celem ustalenia obciążenia kosztami wykonania meljoracji „właścicieli gruntów obcych" na zasadzie art. 171/1 ustawy wodnej,—gdyż obciążenie takie winno być dokonane przez Okręgowe Urzędy Ziemskie w myśl powołanego wyżej p. 1 art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r.

Sprawa utworzenia spółki wodnej może się stać aktualna dopiero po przeprowadzeniu potrzebnych meljoracyj, celem utrzymywania dokonanych robót konserwacyjnych,—co zresztą znajduje swe potwierdzenie w art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r.

Postępowanie wodno-prawne winno w tych warunkach sprowadzać się do udzielenia pozwolenia wodno-prawnego, o którem wspomniano w ustępach początkowych niniejszego pisma, i do ustanowienia służebności, ewentualnie dokonania wywłaszczenia, w myśl art. 124 ustawy wodnej, gruntów potrzebnych dla przeprowadzenia odpływów, jakoteż do oznaczenia przypadających za to odszkodowań.

Analogiczne zarządzenia mają otrzymać podległe Ministerstwu Robót Publicznych władze wodne.

VI.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

369.

Okólnik Nr. 195

z dnia 29 października 1930 r.

(OB. 3877/11) w sprawie koloru tuszu używanego do pieczęci urzędowych.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem krakowskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z zapytaniem jednego z P. P. Wojewodów jakiego koloru tuszu należy używać przy odbijaniu odcisków pieczęci metalo-

wych w/g nowego wzoru, wykonanych w Mennicy Państwowej na podstawie okólnika Nr. 24 z 21.II.30 Nr. AA. 72/8 Ministerstwo wyjaśnia co następuje:

Jakkolwiek nie istnieją w tym względzie ogólnie obowiązujące normy, to jednak pożądane byłoby ujednolicenie barwy tuszu, jako wyraz pewnego rodzaju systematyczności i porządku.

Dlatego też Ministerstwo zaleca, po zużyciu istniejących zapasów tuszu niebieskiego, używanie na stałe w przyszłości, wyłącznie tuszu czerwonego do wspomnianych wyżej pieczęci.

Za kolorem czerwonym przemawia fakt, że daje on wyraźniejsze, jaśniejsze odbicie, a zatem ułatwia odróżnienie ewentualnych znaków rozpoznawczych.

370.

Okólnik Nr. 196

z dnia 31 października 1930 r.

(Z. Z. 7072/30) o przeszkoleniu przeciwjagliczem lekarzy.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Z inicjatywy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych urządzane są w Państwowej Szkole Higjeny w Warszawie perjodyczne ośmiodniowe kursy przeciwjaglicze dla lekarzy. Zadaniem tych kursów jest zapoznanie lekarzy ze współczesnemi poglądami na jaglicę i jej leczenie oraz zasadami organizacji społecznej walki z jaglicą w kraju.

Ze względu na dość znaczne rozpowszechnienie jaglicy u nas konieczne jest, aby wszyscy lekarze publicznej służby zdrowia, t. j. lekarze powiatowi, miejscy, rejonowi i okręgowi, szkolni, zakładów opiekuńczych, więzienni i t.p., a w pierwszym rzędzie lekarze przychodni przeciwjaglicznych i ocznych i t. p., a także szpitali i oddziałów ocznych oraz wszelkich instytucyj leczniczych, dostępnych dla chorych jaglicznych, przeszli jednolite przeszkolenie w zakresie zwalczania jaglicy.

Z tego względu wojewódzkie urzędy zdrowia winny domagać się w drodze nadzoru od wszystkich lekarzy, mających styczność z akcją zwalczania jaglicy, odbycia dodatkowego przeszkolenia w Państwowej Szkole Higjeny w Warszawie w zakresie akcji przeciwjaglicznej, a na przyszłość nie powierzać lekarzom stanowisk, zwłaszcza zaś prowadzenia przychodni przeciwjaglicznych, o ile nie wykażą się poświadczeniem z odbycia odpowiedniego kursu.

371.

Okólnik Nr. 197

z dnia 31 października 1930 r.

(AA. 2499/1) o zarobkowaniu grą na instrumentach muzycznych w lokalach publicznych.

Do

Pana Wojewody we Lwowie, Krakowie, Stanisławowie, Tarnopolu.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych stwierdziło, iż niektóre władze na obszarze województw południowych wymagają od muzykantów zatrudnionych w lokalach publicznych (restauracjach, kawiarniach, cukierniach i t. p.) posiadania zezwoleń przewidzianych w dekrecie z 6.I.1836, Zb. u. pol. t. 64 Nr. 5.

Wobec powyższego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, iż postępowanie takie jest niewłaściwe. Przytoczony dekret dotyczy bowiem wędrownych muzykantów, krążących po kraju, zbierających dobrowolne datki za produkcje muzyczne (t. zw. „Bettelmusik" E. Mayerhofer's Handbuch für den politischen Verwaltungsdienst tom IV str. 1356) i ma na celu przedewszystkiem zapobieżenie włóczęgostwa oraz zatrudnieniom lekkim do próżniactwa nakłaniającym, a dla otoczenia ambarasownym, gdyż graniczącym często z żebractwem. Poza tem ma on na celu zapobiec wałęsaniu się cudzoziemców nie mających stałego źródła utrzymania, jako uciążliwych.

Względy powyższe i intencje nie pozwalają stosować przytoczonych przepisów do osób stale zatrudnionych w pewnej miejscowości w charakterze muzykantów w cudzem przedsiębiorstwie restauracyjno-rozrywkowem, a więc w cudzej imprezie, wobec czego muzykanci tacy do wykonywania swego zawodu nie potrzebują mieć zezwolenia władzy.

Natomiast prowadzący przedsiębiorstwo publiczne (restaurację, kawiarnię etc.) z muzyką winien po myśli reskryptu b. Namiestnictwa s. d. z dn. 14.VI.1856 r., d. p. p. Nr. 20 oraz rozporządzenia Prezydenta Kraju w Krakowie z dn. 16 października 1855 r., dz. r. kr. Nr. 32 uzyskać zezwolenie na odbywanie produkcyj muzykalnych w swojem przedsiębiorstwie, poczem angażuje personel muzyczny całkowicie według swego uznania.

372.

Okólnik Nr. 198

z dnia 3 listopada 1930 r.

(OB. 4150/2) w sprawie zaświadczeń dla osób ubiegających się o koncesje monopolowe.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 7 października 1930 r. Nr. D. VI 6555/konc/30 wystosowało do wszystkich Izb Skarbowych zarządzenie tej treści:

„Przy załatwianiu podań o koncesje monopolowe nienależycie udokumentowanych, niektóre Izby Skarbowe zwracają się z urzędu do władz administracji ogólnej o zaświadczenia obywatelstwa, przynależność, świadectwa moralności i t. d.

Władze administracji ogólnej udzielają władzom skarbowym żądanych zaświadczeń bez ściągania od interesowanych petentów opłat stemplowych.

Celem uniknięcia ukrócenia w powyższy sposób przypadających Skarbowi Państwa należytości stemplowych, Ministerstwo Skarbu zarządza, aby we wszystkich wypadkach, gdzie zachodzi potrzeba uzupełnienia podań o koncesje jakiemikolwiek zaświadczeniami, które władze administracji ogólnej mogą w myśl obowiązujących przepisów wydawać wprost interesowanym osobom po uiszczeniu przepisanej opłaty stemplowej, Izby Skarbowe (Wydział Skarbowy) żądały tych zaświadczeń od petentów, a nie zwracały się o nie wprost do władz administracji ogólnej.

Niniejsze zarządzenie nie dotyczy przewidzianego w obowiązujących przepisach obowiązku zasięgania opinij władz administracji ogólnej o osobach proszących o koncesje monopolowe oraz zwracania się do tych władz o udzielanie kontestacyj karnych, dotyczących przekroczeń przepisów ustawy z dnia 23.IV. 1920 (Dz. U. R. P. Nr. 35, z roku 1922 poz. 299)".

W związku z ostatnim ustępem powyższego zarządzenia należy polecić podległym władzom, by na żądania władz skarbowych udzielały wyczerpujących potrzebnych im informacyj względnie opinij.

373.

Okólnik Nr. 199

z dnia 8 listopada 1930 r.

(OP. 8923/3) o postępowaniu dyscyplinarnem — wskazówki Rzecznika Dyscyplinarnego (§ 8 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 15 XII 1924 r., Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 990).

Do

P. P. Przewodniczącego Wyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Rzecznika Dyscyplinarnego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Wślad okólników: 1) z dnia 19 lipca 1927 r. Nr. 140/OP.644/27 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 3/4 poz. 20 strona 29), 2) z dnia 31 grudnia 1927 r. Nr. 229/OP.1378/27 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 3/4 poz. 109 strona 92), 3) z dnia 13 marca 1929 r. Nr. 59/OP.8923/1-R (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 4 poz. 92 strona 14) i 4) z dnia 9 lipca 1929 r. Nr. 139/OP. 8923/2-R. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 10 poz. 201 strona 61) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje poniżej dalsze wskazówki proceduralne Rzecznika Dyscyplinarnego przy Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Na treść komunikatu zechcą P. P. Wojewodowie, P. Komisarz Rządu i P. Dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego zwrócić uwagę przewodniczących komisyj dyscyplinarnych przy podległych im urzędach, a wszystkim rzecznikom dyscyplinarnym, czynnym przy tych komisjach, polecić stosowanie się do wskazówek, zawartych w komunikacie.

RZECZNIK NAJWYŻSZEJ KOMISJI DYSCYPLINARNEJ przy PREZESIE RADY MINISTRÓW. **Odpis.**

Warszawa, dnia 3 września 1930 r.
Nr. 58/Rd.

Okólnik Nr. 5 Rd.

Do

wszystkich Panów Rzeczników Dyscyplinarnych.

Opierając się na postanowieniu ust. 2-go § 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111 poz. 990), mam zaszczyt prosić o przestrzeganie następujących zasad przy sprawowaniu funkcyj rzecznika dyscyplinarnego.

Na wstępie muszę zamieścić tę samą uwagę, która znajduje się w mych okólnikach

z dnia 25 maja 1927 i 23 lutego 1929, że niektóre ze wskazówek zamieszczonych poniżej dotyczą raczej postępowania komisyj dyscyplinarnych wzgl. ich niezależnych przewodniczących, jednak Pan Rzecznik ma możność wpływania, by odpowiednie przepisy ustawowe nie były naruszane, wzgl. odwoływania się od uchwał powziętych niezgodnie z duchem ustawy.

1) Okólnikiem Prezydjum Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1925 r. (Nr. okólnika 26) w przedmiocie wykonania § 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wzmocnieniu nadzoru nad postępowaniem dyscyplinarnem, w ustępie czwartym tego okólnika został na Panów Rzeczników nałożony obowiązek przesyłania *odwołań* od orzeczeń dyscyplinarnych *w dwu egzemplarzach*, z których jeden jest przeznaczony do użytku rzecznika Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej wzgl. rzecznika Komisji Wyższej w sprawach, które załatwia ostatecznie Wyższa Komisja Dyscyplinarna.

Niestety muszę stwierdzić po latach pięciu, że nie wszyscy PP. Rzecznicy stosują się do tego zarządzenia, przyczyniając niepotrzebnej pracy rzecznikom apelacyjnym.

2) Okólnikiem Prezydjum Rady Ministrów z dnia 14 stycznia 1926 r. (Nr. okólnika 9). Nr. aktu 10385/25 w ustępie ostatnim wydano zarządzenie, by również orzeczenia dyscyplinarne *wygotowywano w kilku egzemplarzach*, z których jeden służy do użytku rzeczników w instancjach apelacyjnych. Ponieważ orzeczenia sporządza się zawsze pismem maszynowem, choćby z tej przyczyny, że jedna odbitka zostaje złożona w aktach personalnych obwinionego, przeto to zarządzenie nie przyczynia pracy komisjom, a odciąża rzeczników apelacyjnych.

Niestety i to zarządzenie nie we wszystkich komisjach jest przestrzegane.

3) Okólnikiem Prezydjum Rady Ministrów z dnia 19 kwietnia 1926 (nr. okólnika 49), Nr. aktu 5549, w ustępie 7 nałożono obowiązek założenia *specjalnego zbioru*, zawierającego wszystkie okólniki normujące sposób postępowania w sprawach dyscyplinarnych. Zarządzenie to jest konieczne ze względu na ewentualną zmianę personalną co do osoby rzecznika i umożliwi następcy objęcie nowych funkcyj bez niepotrzebnej zwłoki.

Przypominam PP. Rzecznikom ten bardzo pożyteczny przepis, który nie musiał wszędzie znaleźć zastosowania, skoro odbieram często pisma z prośbą o nadesłanie brakujących okólników.

4) Powracając do wspomnianych w ust. 1 odwołań PP. Rzeczników, muszę zaznaczyć, że nowy K. P. K. w art. 476 wprowadził zasadniczą zmianę proceduralną stanowiąc, że „Sąd apelacyjny, rozpoznający sprawę z powodu apelacji założonej od wyroku uniewinniającego, (nie zaś apelacji z innego powodu założonej), jest obowiązany przeprowadzić na nowo całe postępowanie dowodowe, przyczem protokóły przesłuchania osób, przesłuchanych w pierwszej instancji, wolno odczytać tylko w wypadkach wskazanych w art. 338 i 339".

Przepis ten będzie mieć oczywiście zastosowanie w tych wszystkich wypadkach, kiedy obwiniony zostanie w orzeczeniu pierwszej instancji od danego zarzutu uwolniony (chociaż za inne został skazany, gdyż zasadniczo toczy się tyle spraw dyscyplinarnych, ile punktów zawiera uchwała przekazująca), a P. Rzecznik w swem odwołaniu będzie się domagać uznania winy co do tego zarzutu.

Zasadnicza ta inowacja połączona będzie ze znacznemi kosztami z powodu konieczności przyjazdu świadków i ewent. znawców do Warszawy, i dlatego zechcą PP. Rzecznicy poddawać swe odwołania bardzo sumiennemu rozważeniu, czy koszty, na które Skarb Państwa zostanie narażony, opłacą się i *co do winy* odwoływać się tylko wtedy, gdy chodzi o występki znaczne i gdy odwołanie ma widoki powodzenia. Gdy w grę wchodzić będą wykroczenia natury błachej, odwołań co do winy, dla oszczędzenia Skarbowi Państwa zbytecznych wydatków wnosić nie należy.

Wszystkie powyższe uwagi nie dotyczą oczywiście odwołań *co do kary*, nie wymagających *bezpośredniości* rozprawy apelacyjnej.

W odwołaniach *co do winy* należy obecnie wymienić szczegółowo, których świadków wzgl. znawców należy wezwać na rozprawę apelacyjną (dokładne adresy) i jakie dowody rzeczowe zarekwirować.

Odwołania nie zawierające powyższych danych będą zwracane PP. Rzecznikom do uzupełnienia, co oczywiście opóźni w każdym wypadku wydanie orzeczenia.

5) W pewnej komisji dyscyplinarnej wydano orzeczenie, w którem wymierzono obwinionemu równocześnie aż dwie (?) kary: nagany i odliczenie lat służby. Ponieważ przeciwko orzeczeniu żadna ze stron nie wniosła odwołania, przeto ono uprawomocniło się.

Wobec prawomocności tego z gruntu wadliwego orzeczenia żadna z komisyj dyscyplinarnych nie ma już dojścia do sprawy, władza, do której sprawa wróci celem wykonania kary, wobec nasuwających się wątpliwości, którą z kar zastosować, powinna potraktować ten wypadek na korzyść obwinionego i zastosować do niego karę nagany.

Możliwa jest jeszcze odmienna interpretacja, a mianowicie że kara surowsza zawiera w sobie zawsze i karę łagodniejszą.

6) W pewnej komisji dyscyplinarnej obwiniony, chcąc usunąć jedynego klasycznego świadka czynu, wyznaczył go na swego obrońcę, oczywiście za jego zgodą. Tym faktem chciał doprowadzić do zastosowania art. 101 K. P. K., który stanowi, że nie wolno przesłuchiwać jako świadka obrońcy obwinionego co do faktów, o których się od niego dowiedział przy udzielaniu porady prawnej lub prowadzenia sprawy.

Objaśnienie do tego artykułu opiewa, że przepis ten odnosi się zarówno do obrońców z wyboru jak i z urzędu.

K. P. K. miał oczywiście na myśli obrońców zawodowych. Natomiast w postępowaniu dyscyplinarnem zachodzi sytuacja zgoła odmienna i dopuszczanie do tego rodzaju praktyki mogłoby wejść w zwyczaj, jako środek na usunięcie z przewodu dyscyplinarnego najważniejszego świadka, któremu trudno byłoby dowieść o których faktach dowiedział się od swego klijenta już po powierzeniu mu obrony, a o których przedtem.

A ponieważ w prawie publicznem nie można dopuszczać do stworzenia takiej koncepcji, aby wyświetlenie prawdy materjalnej było uzależnione od dowolności obwinionego, przeto rzecznik dyscyplinarny ma prawo domagać się w umotywowanym wniosku niedopuszczenia do obrony urzędnika, którego powołuje na świadka w danej sprawie.

7) Na zapytanie wystosowane do mnie przez jednego z PP. rzeczników dyscyplinarnych jak daleko sięga swobodna ocena rzecznika w sprawach dyscyplinarnych, udzieliłem odpowiedzi następującej:

„Rzecznicy dyscyplinarni działają w ścisłej zależności od swych władz przełożonych, t. zn. mają obowiązek stosować się do otrzymanych zleceń również w sprawach dyscyplinarnych. Samodzielność i niezależność w wykonywaniu swych funkcyj posiadają tylko członkowie komisyj dyscyplinarnych (art. 6 ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych).

Postanowienia ustępu 8-go okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dnia 19 kwietnia 1926 r. Nr. 5549 tylko pozornie sprzeciwiają się poglądowi, wyrażonemu powyżej. Skoro rzecznik dyscyplinarny nie otrzyma wyraźnego polecenia, sprzecznego z jego osobistym poglądem na sprawę, to swoboda jego oceny, czy ma do czynienia z występkiem czy wykroczeniem, nie zostaje przez nikogo naruszona ani zakwestjonowana. W każdym bądź wypadku on zna sprawę najlepiej, jest do pewnego stopnia jej referentem, w każdym razie wobec władzy przełożonej — i ma zawsze możność przekonania tej władzy o słuszności swego stanowiska. Gdyby jednak przełożonego, który się sprawą zainteresował osobiście, przekonać nie zdołał, wówczas będzie musiał zastosować się do otrzymanego polecenia, chociażby ono było nawet niezgodne z jego poglądem osobistym. Może tylko zażądać potwierdzenia otrzymanego polecenia na piśmie.

W tym ostatnim wypadku pozostawałaby rzecznikowi dyscyplinarnemu tylko droga prośby o zwolnienie go z funkcyj rzecznika. O ileby jednak i ta prośba nie została uwzględniona, to i w tym wypadku musiałby rzecznik, nie chcąc narazić się na konsekwencje przewidziane w ustawie o służbie państwowej, po otrzymaniu danego polecenia na piśmie, bezwarunkowo do niego się zastosować.

Powyższy pogląd jest zgodny z ogólnie przyjętemi zasadami ustroju biurokratycznego, opartego w pierwszym rzędzie na odpowiedzialności konstytucyjnej ministrów za podwładnych im urzędników.

Dlatego uważam doprowadzanie do konfliktów natury personalnej za bardzo niepożądane z punktu widzenia właśnie tej dyscypliny, którą rzecznik dyscyplinarny reprezentuje przed forum sądu dyscyplinarnego. Spełnienie bowiem polecenia władzy, chociaż sprzecznego z poglądem rzecznika, ujmy mu nigdy przynieść nie może, bo odpowiedzialność moralną ponosi władza polecająca. Wszak o winie i karze decydować będzie i tak komisja, nieskrępowana niczem, a więc i zleceniem władzy przełożonej".

8) W sprawie pewnego sporu kompetencyjnego (rzekomego) Najwyższa Komisja Dyscyplinarna wydała następujące orzeczenie, którego tekst podaję Panom do wiadomości:

„N. K. D. .... rozpatrywała wniosek rzecznika dysc .... w sprawie ....

Uchwałą z dnia .... Komisji Dyscyplinarnej przy Urzędzie .... wymieniona Komisja uznała się za niewłaściwą do rozpatrywania sprawy XX i postanowiła skierować sprawę do Komisji Dyscyplinarnej, czynnej przy Władzy Naczelnej, jako właściwej do jej rozpatrzenia.

Akta sprawy powyższe wraz z zażaleniem Rzecznika Dyscyplinarnego na przytoczoną uchwałę przesłane zostały do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Ministerstwie ...., która uchwałą z dnia .... nie uwzględniła wniosku rzecznika dyscyplinarnego o przekazanie sprawy Komisji Dyscyplinarnej przy Urzędzie .... i stanęła na stanowisku zaskarżonej uchwały Komisji Dyscyplinarnej.

Wreszcie przy piśmie Wyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Ministerstwie .... z dnia .... wpłynął do Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej wniosek Rzecznika Dyscyplinarnego przy Wyższej Komisji Dyscyplinarnej o rozstrzygnięcie sporu o właściwość w myśl wniosku rzecznika dyscyplinarnego przy Urzędzie .... i uznanie tej Komisji za właściwą do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Nie poruszając treści sporu Najwyższa Komisja Dyscyplinarna zważyła.

a) że art. 5 ust. o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem nadaje Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej prawo rozstrzygania *sporów o właściwość.*

b) że spór o właściwość powstaje w razie sprzecznych w kwestji właściwości uchwał dwóch lub kilku równorzędnych komisyj dyscyplinarnych;

c) że w sprawie niniejszej uchwały dwóch komisyj, a mianowicie Komisji przy Urzę-

dzie .... w ....

i Wyższej Komisji Dyscyplinarnej, działającej w charakterze komisji pierwszej instancji, w kwestji właściwości są zgodne, *odmienny zaś wniosek rzecznika dyscyplinarnego sporu takiego nie stwarza*;

d) że tem samem niema w sprawie niniejszej warunków niezbędnych dla zastosowania art. 5 ust. o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem.

Z powyższych względów Najwyższa Komisja Dyscyplinarna postanawia wniosek rzecznika dyscyplinarnego pozostawić bez rozpoznania".

9) W uzupełnieniu punktu 1-ego okólnika z dnia 23 lutego 1929 r. (nr. okólnika 3/Rd) komunikuję, że gdyby w praktyce zdarzył się wypadek odmowy złożenia przysięgi przez świadka na rozprawie dyscyplinarnej, należy rozprawę odroczyć i zwrócić się do właściwego sądu o przesłuchanie danego świadka pod przysięgą w drodze rekwizycji. W wypadku takim zaleca się dokładne sformułowanie pytań, na które świadek ma udzielić odpowiedzi.

10) Coraz częściej dają się słyszeć na rozprawach przed Najwyższą Komisją Dyscyplinarną w przemówieniach obrońców względnie w ostatniem słowie obwinionego powiedzenia tego rodzaju, z których wynika, że PP. rzecznicy tłumaczą się przed obwinionym z wniesienia odwołania od zbyt niskiego wymiaru kary wyraźnem poleceniem przełożonego (wojewody, prezesa i t. p.).

Np. na jednej z rozpraw obwiniony w ostatniem słowie powiedział: „Jakże ja mogę mieć zaufanie do orzeczenia komisji dyscyplinarnej, skoro rzecznik dyscyplinarny pan XX podszedł do mnie przed rozprawą z następującemi słowami: „Panie kolego, bardzo z panem współczuję, musiałem taki wniosek postawić na wyraźne żądanie pana prezesa ....".

Z faktu tego w drodze wyjątku nie zrobiłem użytku urzędowego, lecz ograniczam się jedynie do podania go bezimiennie do wiadomości PP. Rzeczników z usilną prośbą, by nie dopuszczali do tego rodzaju incydentów, deprecjonujących powagę władzy i podważających autorytet zarówno komisyj dyscyplinarnych, jak i rzecznictwa dyscyplinarnego, które mam zaszczyt reprezentować.

11) Również bardzo często spotyka się w aktach spraw dyscyplinarnych odpisy zeznań świadków przesłuchiwanych w dochodzeniach wstępnych z równoczesną uwagą, że oryginalne protokóły znajdują się w aktach sądowych.

Takie odpisy są w postępowaniu sądowo-dyscyplinarnem bez znaczenia i na ich podstawie Najwyższa Komisja Dyscyplinarna nie może wydawać żadnych orzeczeń. Powoduje to tylko niepotrzebną korespondencję i zwłokę w rozstrzygnięciu sprawy.

Dlatego zechcą PP. Rzecznicy baczyć na to, by do akt dyscyplinarnych dołączano zawsze oryginały, a władzom sądowym przesyłano na ich ewentualne żądanie tylko odpisy zeznań świadków, wszak sędzia śledczy i tak zbiera materjał niezależnie od władz administracyjnych, przesłuchując osobiście wszystkich świadków i używając dostarczonych mu przez władze administracyjne protokółów tylko jako ewentualnego materjału pomocniczego, bez którego postępowanie sądowo-karne może być i tak ukończone. Natomiast postępowanie dyscyplinarne nie może być ukończone, bez tych oryginalnych dowodów winy i nie istnieje żadna słuszna przyczyna dobrowolnego pozbywania się ich przez komisje dyscyplinarne. Wszak mogą one być w każdej chwili dostarczone sądom do wglądu.

Rzecznik Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej
przy Prezesie Rady Ministrów

(—) Fabry

374.

Okólnik Nr. 200

z dnia 8 listopada 1930 r.

(Apr. 106/35) w sprawie wyznaczania cen w uzdrowiskach.

Do

P. P. Wojewodów.

Wobec poruszonych przez jednego z Panów Wojewodów wątpliwości, czy komisje uzdrowiskowe mają obecnie prawo wyznaczać ceny artykułów pierwszej potrzeby po myśli art. 34 pkt. 8 ustawy o uzdrowiskach (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 254 ex 1922 i Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 331 ex 1928)—Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że obecnie prawo to komisjom uzdrowiskowym nie przysługuje, ze względu na późniejsze rozporządzenie Prezydenta Rzplitej Polskiej z dn. 31.VIII.1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 527), które *specjalnie* normuje kwestję regulowania i wyznaczania cen przedmiotów powszedniego użytku. Przepis art. 34 pkt. 8 ustawy o uzdrowiskach stracił moc obowiązującą w odniesieniu do artykułów wymienionych w rozporządzeniu o zabezpieczeniu podaży przedmiotów pierwszej potrzeby z dnia 31.VIII.1930 r.

Celem jednak zapewnienia wpływu na kształtowanie się cen w uzdrowiskach komisjom uzdrowiskowym, już obecnie przed ewent. nowelizacją rozporządzenia z dnia 31.VIII.1926 r. należy do miejscowych komisyj do badania cen powoływać przedstawicieli komisyj uzdrowiskowych — o ile odpowiadają oni warunkom wymienionym w § 4 i § 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 29.X.1929 (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 607).

W wypadku niemożności zastosowania powyższej wskazówki w praktyce — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Panów Wojewodów o wydanie zarządzenia, by władze uprawnione do wyznaczania cen w uzdrowiskach — ceny te wyznaczały w porozumieniu z właściwemi komisjami uzdrowiskowemi.

375.

Okólnik Nr. 201.

z dnia 6 listopada 1930 r,

(Wojsk. 724/4) w sprawie ewidencji koni wywożonych przez Gdańsk.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Prowadzenie ewidencji koni wywożonych przez Gdańsk zagranicę odbywa się obecnie w sposób w wielu wypadkach niezgodny z obowiązującemi zasadami, przyczem Inspektorat Ceł W. M. Gdańska z jednej strony oraz szereg urzędów gminnych z drugiej strony zasypywane są zbyteczną korespondencją, niedającą jednakże pozytywnych wyników.

Dla unormowania powyższej sprawy Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnia, co następuje:

Eksport koni przez Gdańsk skoncentrowany jest w urzędzie celnym Hafenkanal, który to urząd, zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Skarbu z dn. 4 października 1928 r. L. D. IV.1193/3/28 (Monitor Polski Nr. 237, poz. 544), jest obowiązany i uprawniony do załatwiania spraw związanych z ewidencją tych koni, czyli do przesyłania właściwym urzędom gminnym zawiadomień o wywozie koni.

Po otrzymaniu więc z powyższego urzędu celnego odnośnego zawiadomienia o wywozie konia należy postąpić stosownie do przepisów dotyczących skreśleń koni z ewidencji. Zwraca się przytem uwagę, że wzmiankowane zawiadomienia są przesyłane w języku niemieckim i w tymże języku adresowane, co nie może być jednak powodem niezałatwiania w tych wypadkach spraw oraz zwrotu zawiadomień urzędowi nadawczemu (urząd celny „Hafenkanal" w Gdańsku).

Jasnem jest atoli, że nie w każdym wypadku urząd gminny jest w stanie przetłumaczyć tekst niemiecki zawiadomienia, obowiązany natomiast jest on w razie zachodzącej powyższej trudności zwrócić się do właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej z prośbą o przetłumaczenie treści zawiadomienia.

Ponieważ stwierdzonem zostało, że przesłaniu zawiadomień do właściwych urzędów gminnych w niejednokrotnym wypadku stoi na przeszkodzie niewyraźne wskazanie na str. 4—8 dowodu tożsamości nazwy nietylko wsi lub gminy, ale nawet i powiatu, niemożliwej do odczytania również i polskiemu inspektorowi celnemu w Gdańsku, należy zwrócić specjalną uwagę na czytelne wypisywanie powyższych danych, względnie odciskanie ich wyraźnym stemplem.

W związku z powyższem zechcą P. P. Wojewodowie, o ile będą uważali za stosowne wydać dalsze uzupełniające zarządzenia, zaś P. P. Starostowie pouczą i wyjaśnią dokładnie wszystkim urzędom gminnym, jak powinny postępować w wypadku otrzymania zawiadomienia o wywozie konia z urzędu celnego Hafenkanal oraz polecą czytelne wypełnianie dowodów tożsamości koni.

376.

Okólnik Nr. 202

z dnia 10 listopada 1930 r.

(SF. 224/3) w sprawie pobierania opłat drogowych przez gminy miejskie.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem P. Wojewody śląskiego).

W p. 9 okólnika z dnia 19.II 1927 r. Nr. 43 (SF. 842/27) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśniło, że opłaty drogowe mogą być wprowadzane z reguły tylko na rzecz powiatowych związków komunalnych i tylko zupełnie wyjątkowo na rzecz miast, wydzielonych z powiatowych związków komunalnych.

Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku z dnia 19 listopada 1929 r. L. Rej. 4642/28 stanął jednakże na stanowisku, że według art. 19 ustawy drogowej z dn. 10.XII 1920 r. (Dz. U. R. P. z r. 1921 Nr. 6, poz. 32) jedynie wojewódzkie i powiatowe związki komunalne mogą w drodze uchwał nakładać specjalne opłaty, przeznaczone na utrzymanie dróg wojewódzkich i powiatowych, natomiast gminy, zarówno wiejskie jak i miejskie, a więc także miasta wydzielone, takich opłat specjalnych nakładać nie mogą, lecz pokrywają koszty budowy i utrzymania dróg gminnych z ogólnych źródeł dochodowych.

Wobec powyższego oraz z uwagi na postanowienia art. 5 ustawy z dn. 3.VIII 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym w brzmieniu załącznika do obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dn. 26.VI 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 400) w porozumieniu z P. Ministrem Skarbu zmieniam p. 9 wymienionego we wstępie okólnika, nadając mu następujące brzmienie:

„Opłaty drogowe można zatwierdzać tylko na rzecz powiatowych związków komunalnych.

Gminy wiejskie i miejskie nie mają prawa do poboru specjalnych opłat drogowych, o których mowa w niniejszym okólniku, a to dlatego, że pobór tych opłat opiera się na art. 19 ustawy o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 10 grudnia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6/1921, poz. 32), który daje wyraźnie odnośne uprawnienia tylko powiatowym i wojewódzkim związkom komunalnym.

Gminom miejskim natomiast przysługuje prawo wprowadzania podatku inwestycyjnego na budowę dróg.

Poza tem zarówno gminy miejskie, jak i wiejskie, mogą—na podstawie art. 23 wymienionej wyżej ustawy drogowej — pociągać do udziału w kosztach budowy i utrzymania dróg gminnych otrzymujących z budowy lub utrzymania tych dróg szczególne korzyści, lub też nadmiernie zużywających drogi, jak np. kopalnie, fabryki i inne przedsiębiorstwa.

Wreszcie zarówno gminy miejskie, jak i wiejskie, przewidziane mają pewne źródło dochodowe na pokrycie swoich wydatków drogowych w postanowieniach wymienionej ustawy o świadczeniach drogowych w naturze, które to świadczenia — stosownie do art. 31 wymienionej ustawy—zamieniane być mogą na ekwiwalent w postaci opłat pieniężnych".

Powyższe zechcą P. P. Wojewodowie podać do wiadomości zarządów związków komunalnych.

377.

Okólnik Nr. 203.

z dnia 15 listopada 1930 r.

(AA. 1213/5) w sprawie egzekucji należności Pow. Zakł. Ubezp. Wzajemn.

Do

Panów Wojewodów (z wyj. woj. śląskiego, poznańskiego i pomorskiego).

Wobec wątpliwości przez jakie władze i w jakim trybie ma być dokonywana egzekucja należności Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, Ministerstwo wyjaśnia co następuje:

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 22.III.1928 r. o postęp. przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, p. 342) uchyliło artykułem 61 wszelkie przepisy sprzeczne z jego postanowieniami, a w szczególności i specjalne, odmienne postanowienia egzekucyjne, zawarte w art. 32 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27.V.1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Pow. Zakł. Ub. Wzajemn. (Dz. U. R. P. Nr. 46 p. 410).

Wobec powyższego egzekucja należności P. Z. U. W. winna odbywać się obecnie *wyłącznie* na zasadach cytowanego rozporz. Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu przymusowem w administracji—uwzględniając przytem zmianę wprowadzoną rozporz. Rady Ministrów z 20.V.1930 r. w sprawie obniżenia kar za zwłokę przy egzekucjach należności P. Z. U. W. (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 369).

Równocześnie wyjaśnia się, iż cytowany na wstępie pisma okólnego Ministerstwa z dn. 20.V r. b. L. SG. 520 artykuł 32 rozporz. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 maja 1927 r. o przymusie ubezp. od ognia i o Powsz. Zakł. Ubezp. Wzajemn. posiada nadal zastosowanie w zakresie tych postanowień, które nie dotyczą ściśle przymusowego postępowania przy ściąganiu odnośnych składek od opornych płatników, a w szczególności w zakresie: przepisów co do wypłacania w przepisanym terminie (2 tygodni) pobieranych przez gminy miejskie i wiejskie składek ogniowych,—określenia wysokości wynagrodzenia (3%), otrzymywanego przez wskazane gminy za czynności związane z poborem tych składek i wreszcie przywileju pierwszeństwa składek przed innemi wierzytelnościami.

VII.

Pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

378.

Pismo Nr. OL. 1243/9

z dnia 31 października 1930 r.

w sprawie organizacji Urzędów Wojewódzkich.

P. P. Wojewodom.

do wiadomości.

MINISTERSTWO ROBÓT PUBLICZNYCH
Departament Ogólny
Nr. I-3074.
Warszawa,
dnia 17 październ. 1930 r.

Odpis.

Do

Urzędów Wojewódzkich, Dyrekcyj Dróg Wodnych i Urzędu Budowy Gmachów Państw. w m. st. Warszawie.

Niniejszem znoszę okólnik z dnia 11.I. 1929 r. L. I-91 w sprawie adresowania pism przeznaczonych dla Dyrekcyj Robót Publicz-

nych i postanawiam, że wszelkie pisma przeznaczone dla Dyrekcyj Robót Publicznych względnie Wydziału Robót Publicznych w Katowicach, winny być odtąd jednolicie adresowane: „Do Urzędu Wojewódzkiego (Dyrekcja Robót Publicznych) w...", względnie „Do Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Robót Publicznych) w Katowicach".

Pisma przeznaczone dla Dyrekcji Robót Publicznych—Komisarjatu Rządu w Warszawie należy adresować „Do Komisarjatu Rządu m. st. Warszawy (Dyrekcja Robót Publicznych).

(—) *Matakiewicz*
Minister.

379.

Pismo Nr. OL. 3750/1

z dnia 3 listopada 1930 r.

o współpracy władz administracji ogólnej i resortów niezespolonych (skarbu).

Do

P. P. Wojewodów (z wyj. wileńskiego i nowogródzkiego) i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości uchwałę Prezesów Izb Skarbowych, jako wielki krok naprzód w kierunku wytworzenia ścisłej współpracy władz administracji ogólnej z władzami resortów niezespolonych.

O ile na podległym Panu Wojewodzie terenie podobne porozumienie nie zostało już poprzednio osiągnięte, byłoby nader pożądanem, by przy najbliższej sposobności Pan Wojewoda wystąpił z inicjatywą wobec właściwego Prezesa Izby Skarbowej w celu wywołania analogicznej decyzji.

WOJEWODA NOWOGRÓDZKI
Nr. Org, 1930.
Nowogródek,
dnia 17 października 1930 r.

Odpis.

Do

P. P. Starostów Województwa Nowogródzkiego.

Na odbytym ostatnio zjeździe Prezesów Izb Skarbowych w Wilnie zapadła uchwała, na mocy której kierownicy Urzędów Skarbowych Podatków i Opłat Skarbowych, nie później jak na 5 dni przed końcem każdego miesiąca, *mają odbywać osobiście z właściwymi Starostami specjalne konferencje i układać plan egzekucji podatku gruntowego przez urzędy gminne oraz przy tej sposobności mają być omawiane wszelkie aktualne sprawy danego Urzędu Skarbowego.*

Uchwałę powyższą należy powitać z uznaniem pod adresem wyższych władz skarbowych, które w zrozumieniu potrzeb administracji państwowej, a szczególniej jej koordynacji, całkowicie unormowały sprawę współdziałania Urzędów Skarbowych z P. P. Starostami.

Zechcą zatem P. P. Starostowie w odpowiedniej mierze wykorzystać omawiane konferencje w kierunku wszechstronnego omówienia i uzgodnienia poglądów. Ewentualnie wyłaniające się wątpliwości winny być komunikowane do mojej decyzji.

Wojewoda
(—) w z. *F. Godlewski*
Wicewojewoda.

380.

Pismo Nr. AP. 389/3

z dnia 3 listopada 1930 r.

w sprawie „Dni Przeciwgruźliczych".

Do

P. P. Wojewodów (z wyj. śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych udzieliło dnia 4 listopada 1927 r. za Nr. AP. 11646/27 Zarządowi Polskiego Związku Przeciwgruźliczego zezwolenia na wyłączne prawo sprzedawania nalepek na cele walki z gruźlicą w okresie od 1 grudnia do 10 stycznia każdego roku.

Wobec zapytań P. P. Wojewodów jak się wobec tego ustosunkować do innych zbiórek w tymże czasie, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje następujące wytyczne:

Organizacje, które otrzymały długoterminowe (np. półroczne lub roczne) zezwolenie na sprzedaż znaczków i nalepek, nie mogą w okresie „Dni Przeciwgruźliczych" znaczków tych sprzedawać. Nie dotyczy to tylko sprzedaży znaczków w kasach teatralnych na rzecz Związku Artystów Scen Polskich, gdyż jest to zbiórka specjalna, ograniczona tylko do kilku miejsc sprzedaży tychże znaczków.

Zbiórki dokonywane w inny sposób, aniżeli w formie sprzedaży znaczków i nalepek oraz krótkoterminowe zbiórki uliczne, nie kolidują z wydanem zezwoleniem na doroczne „Dni Przeciwgruźlicze".

381.

Pismo Nr. Wojsk. 1607/2

z dnia 3 listopada 1930 r.

o postępowaniu w wypadkach ujawnienia fałszerstwa dowodu tożsamości konia.

Do

P. P. Wojewódów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Min. Spr. Wojsk. komunikuje, że w wypadkach ujawnienia fałszerstwa (podrobienia i t. p.) dowodu tożsamości konia do skierowania sprawy na drogę sądową (do właściwego prokuratora przy sądzie okręg.) uprawniona i obowiązana jest ta władza administracji ogólnej, lub ten Rejenowy Inspektor Koni, które fałszerstwo ujawniły lub też zostały powiadomione o fałszerstwie.

Przy przesyłaniu sprawy na drogę sądową należy dołączać całkowity dowodowy materjał rzeczowy znajdujący się w posiadaniu władzy, sporządzającej doniesienie karne,

382.

Pismo Nr. SF. 829/1

z dnia 4 listopada 1930 r.

w sprawie składki na pokrycie kosztów leczenia ubogich.

Do

P. P. Wojewodów: w Kielcach, Lublinie, Łodzi, Białymstoku i Warszawie.

Ad 1—5). W szeregu wyroków, wydanych z końcem r. 1928 i w pierwszej połowie r. 1929 na skutek skarg w sprawie wymiaru składki na pokrycie kosztów leczenia ubogich, Najwyższy Trybunał Administracyjny stanął na stanowisku, że ustawa z dnia 19 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 255), która była podstawą poboru tejże składki, przestała obowiązywać z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 29 marca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 214).

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych reskryptem z dnia 3.XII 1929 r. Nr. SF. 1829/25 wyjaśniło, że gminy województw środkowych, którym to prawo poboru składki na pokrycie kosztów leczenia ubogich przysługiwało, nie mogą już jej preliminować w swoich budżetach na r. 1930/31.

Powstała jednakże wątpliwość, wyrażona m. in. również w zapytaniach z kilku stron do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, jak należy traktować sprawę poboru składki za czas po dniu 24 kwietnia 1926 r., t. j. po dniu wejścia w życie wspomnianej wyżej ustawy z dnia 29 marca 1926 r., w szczególności: czy można egzekwować zaległe należności z tytułu składki za ten okres, jeśli zaś egzekwować nie można, to — czy należy zwracać odnośne należności tym płatnikom, którzy składkę już uiścili.

Dla usunięcia tych wątpliwości Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnia co następuje:

Określone wyżej stanowisko Najwyższego Trybunału Administracyjnego w sprawie składki na pokrycie kosztów leczenia ubogich oczywiście nie może już obecnie — po wyrażeniu go w szeregu wyroków — być kwestjonowane; niemniej jednakże należy stwierdzić, że pierwszy wyrok N. T. A. w tej sprawie zapadł w dwa przeszło lata po wejściu w życie ustawy z dnia 29 marca 1926 r. i że w chwili wejścia w życie tejże ustawy prawo gmin do poboru składki nie było kwestjonowane ani przez władze nadzorcze, ani przez płatników składki. Samo zresztą rozporządzenie wykonawcze do ustawy z dnia 19.III 1925 r., regulujące pobór składki kuracyjnej, wydane zostało dopiero w półtora roku po wejściu w życie ustawy z dn. 29.III 1926 r. (rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 7.X 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 93, poz. 837). Poza tem władze nadzorcze aż do roku budż. 1929/30 włącznie zatwierdzały budżety gmin, w których preliminowane były wpływy z omawianej składki.

W tym stanie rzeczy zarzut nielegalności poboru składki przez gminy po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 29 marca 1926 r., wysnuty z orzecznictwa N. T. A., zawierającego zresztą rozstrzygnięcia spraw konkretnych i dla tych spraw bezwzględnie obowiązującego, teorotycznie słuszny, praktycznie i życiowo jest nieuzasadniony. Składka ta zresztą stanowiła w latach ubiegłych poważną pozycję dochodową w budżetach gminnych, które to budżety zostały zrealizowane, a uzyskanemi ze składki wpływami pokryte zostały odnośne wydatki na koszty leczenia ubogich. Żądać obecnie od gmin zwrotu pobranej w latach ubiegłych składki na pokrycie kosztów leczenia ubogich—znaczyłoby podważać równowagę wykonanych już w latach ubiegłych budżetów gminnych, co oczywiście naraziłoby na szwank gospodarkę finansową tych gmin i uniemożliwiło wykonanie budżetu roku bieżącego.

Wobec powyższego musi się przeto stanąć na stanowisku, że składka na pokrycie kosztów leczenia ubogich, uiszczona w latach ubiegłych, zwrotowi nie podlega, a płatnicy, którzy tej składki nie uiścili za lata ubiegłe— do r. 1929/30 włącznie, wolni są od jej uiszczenia tylko wtedy, jeśli w ustawowym terminie od wymiaru składki wnieśli odwołanie.

Powyższe zechce Pan Wojewoda podać do wiadomości wydziałom powiatowym oraz zarządom gmin na obszarze podległego Panu Województwa.

Ad 5. Zarazem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca sprawę składki kuracyjnej od Z. Godlewskiej, przedłożoną Ministerstwu sprawozdaniem Pana Wojewody z dn. 19.II b. r. Nr. SF. I. 83 C-10, a to celem załatwienia jej w myśl powyższych wskazówek.

383.

Pismo Nr. Wojsk. 1721/1

z dnia 10 listopada 1930 r.

o akcji poszukiwania osób uchylających się od poboru.

Do

P. P. Wojewodów

Ministerstwo Spraw Wojskowych komunikuje że podczas przeprowadzonych w ostatnich czasach inspekcyj powiatowych komend uzupełnień stwierdzono iż w głównych księgach ewidencyjnych nie są odnotowywane powody niestawiennictwa poborowych na komisję poborową. Ilość nieodnotowanych w głównych księgach ewidencyjnych przyczyn niestawiennictwa przybiera masowy charakter i sięga według oświadczenia Ministerstwa Spraw Wojskowych w niektórych rocznikach do 30%.

Ponieważ komendanci P. K. U. twierdzą, że powiatowe władze administracji ogólnej nie zawiadamiają ich o wynikach dochodzeń przewidzianych w § 134 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o pow. ob. wojsk., i ta okoliczność powoduje nieumieszczenie tych danych w głównych księgach ewidencyjnych, przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę polecić zbadać, czy i na terenie jakich powiatów i z jakiego powodu nie są przestrzegane przepisy powołanego paragrafu rozp. wykonawczego i wydania dalszych stosownych zarządzeń.

Celem poprawienia tego stanu rzeczy zechce Pan Wojewoda polecić akcję poszukiwania poborowych ująć rocznikami według następującego planu:

w miesiącu grudniu r. b. ma być dokładnie sprawdzony rocznik 1909,

w styczniu 1931 r. ma być dokładnie sprawdzony rocznik 1908,

w lutym 1931 r. ma być dokładnie sprawdzony rocznik 1907,

w marcu 1931 r. ma być dokładnie sprawdzony rocznik 1906,

w kwietniu 1931 r. ma być dokładnie sprawdzony rocznik 1905 i 1904

O każdym poborowym, który nie zgłosił się do kom. pob. bez usprawiedliwionych przyczyn, co do którego w listach poborowych nie ma adnotacji o powodach niestawiennictwa należy wszcząć osobną korespondencję z urzędem gminnym (magistratem) miejsca jego wciągnięcia do spisów poborowych.

Następnie po otrzymaniu odnośnych danych od urzędu gminnego (magistratu), wyniki dochodzeń należy odnotować w rubryce 14 listy poborowej i zakomunikować komendantowi P. K. U. celem odnotowania w gł. ks. ewid.

Na przyszłość powyższy system poszukiwania poborowych uchylających się od poboru zaleca się jako uzupełnienie zarządzeń podanych w okólniku Nr. Wojsk. 82 z dn. 30.V b. r. Nr. Wojsk. 8/14 z tem, że poszukiwaniami winien być objęty zasadniczy rocznik danego poboru oraz te roczniki starsze, które obowiązane były stawić się do poboru w danym roku kalendarzowym.

384

Pismo Nr. OL. 804/72

z dnia 12 listopada 1930 r.

w sprawie urzędników fachowych w dziale przemysłu i handlu.

P. P. Wojewodom i Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła do wiadomości.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. OL. 804/70
Warszawa, dnia 10.XI.1930

Odpis

Do

Pana Ministra Przemysłu i Handlu

W odpowiedzi na pismo Pana Ministra z dnia 31 października r. b. Nr. Adm. Pr. 4173 mam zaszczyt zakomunikować, iż zgodnie ze stanowiskiem zajętem przez Pana Ministra uważam za urzędników fachowych we władzach administracji ogólnej z działu służby podległego Panu Ministrowi, następujących urzędników:

1) naczelników wydziałów wzgl. tam gdzie niema osobnych wydziałów kierowników oddziałów przemysłowych;

2) urzędników tych wydziałów wzgl. oddziałów, zajmujących stanowiska wymagające technicznego wykształcenia;

3) urzędników powołanych do załatwiania spraw mobilizacji przemysłu i

4) instruktorów korporacyj przemysłowych.

(—) Sławoj Składkowski
Minister

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Długa 38.